Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
IDUN
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

HOS ANNA MARIA ROOS PÅ ELGENSTORP

MED ANLEDNING närmast af att Idun med årets början begynt införa i sin följetongsafdelning fröken Roos' intressanta roman "Elsie v. Tharow" ha vi velat lämna en skildring från författarinnans vackra hem i Stockholms närhet.

EN JOURNALIST vet mindre än andra människor på morgonen hvad som honom under dagens lopp skall vederfaras. När han kommer ner på sin redaktion på förmiddagen, vänta honom där ofta öfverraskningar af skilda slag, uppdrag, som föra honom hit och dit, inom stadsgränsen och utom. Men det är icke alltid öfverraskningarna äro af så oblandadt angenäm natur, som den, som för ett par dagar sedan resulterade i, att jag på förmiddagen ramlade neråt södra stambanan till Tullinge.

Det är svårt att säga, om man får räkna samhället till Stockholms förstadsområde, i så fall ligger det åtminstone på periferien: man får därute ett särskildt behagligt intryck af att vara långt från världen. Tullinge station tyckes balansera på kanten af en höjd med en smidig liten vik nedanför i djupet, inkrånglad mellan skogsbranter på alla håll. Man blir nästan öfverraskad af att finna landskapet skuret efter så stora mått.

En nätt släde och en rask häst föra mig i god fart framåt landsvägen. Solskenet, som förgyller landskapets döda vinterfärger af svart och hvitt, är blott för syns skull och värmer icke, men blåsten är hvass i stället, och det är just inga ömsinta smekningar den består ens kinder, men man hinner ej förfrysa, innan kusken håller in tömmarna: man är framme. Rundt kring huset, som ligger just i skogsbrynet, är örtagården och genom stora skönvuxna körsbärsträd med vildt trassliga svarta grenar, hvitbrämade af snö, ser man dess glada, röda fasad. Det första intrycket är något af "det var en gång — —"

A. BLOMBERG FOTO.

som sätter fantasien i rörelse, här kan bo hvem som helst och hända hvad som helst.

Hvem bor här då? En sagoförtäljerska. Författarinnan till väl hundra af våra vackraste sagor och till de kända skälmska små visorna om trollet Murr och trollet Plurr, om Marie nyckelpiga och de numera världsberömda grisarna, som gingo ut på vift. Det är författarinnan Anna Maria Roos, som nu sedan något mer än två år njuter af landtluft och diktarfrid vid sin villa — eller hvad man nu vill använda för uttryck — Elgenstorp vid Tullinge.

I matsalen på nedre botten, som är rätt liten och låg i tak med möbler af gammal bondearkitektur, kommer ställets ägarinna mig till mötes. Jag har framför mig en reslig dam af ståtlig hållning med oändligt vakna och genomträngande mörka ögon i ett ansikte, som är ganska slutet och förbehållsamt, men dock snarare tyckes tala om de mörka inslagen i lifsväfven än om de ljusa. Författarinnan har dock två ansikten, minst, liksom hennes författarskap har det; jag vaktade på att få se det ena titta fram bakom det andra och bevarar minnet af ett par glimtar — — —

Genom ett mellanrum med en liten läsvrå eller drömvrå kommer jag med fröken Roos som ledsagerska in i ett högst originellt rum, stort, högt som en kyrka i taket och med rikt öfverljus. Det inte bara liknar en ateljé, det är en, och de många taflorna och skisserna i olja kring väggarna äro resultat af fröken Roos eget arbete, bevis på en talang, hvilken endast en trängre krets af bekanta och vänner torde ha kännedom om. En flygel och en orgel vittna om fröken Roos tredje kärlek: musiken. Det plötsliga språnget i dimensioner förklaras däraf, att ateljén är en tillbyggnad till det ursprungliga, hundraåriga torpstället, utförd föröfrigt efter ritningar af Ragnar Östberg. Den byggdes närmast för bildhuggarinnan Sigrid Blomberg, som en tid bodde härute tillsamman med fröken Roos, innan hennes arbete tvang henne att ånyo flytta in till staden. Fröken Roos bor alltså numera ensam och arbetar omväxlande med pensel och penna. Hon talar med lysande ögon om den glädje hon har af den stora ensamheten härute i en ståtlig och alltjämt oberörd natur och af solen, som alltid passar på att titta in från något håll, så snart det är någon möjlighet. Fröken Roos har som bekant förr gärna och länge vistats i främmande länder, flere af hennes arbeten ha också motiv från sydliga nejder, från Italien, från Nordafrika, men hon påstår, att sedan hon fått eget hem på landet, känns längtan till sol-landen därnere icke mer som förr.

— Orienten skulle jag dock en gång gärna vilja se, säger hon och man undrar ej därpå, då man vet hur lifligt österlandets mystik sysselsatt hennes fantasi. — Till öfvervåningen leder en trappa utbyggd i själfva ateljén och däruppe är det näpna skrifrummet med hvita möbler och en myckenhet växter — såsom öfver allt föröfrigt ofvan och nedan — och med skogskammens buktiga linje bortom snöfälten såsom utsikt. Här synas inga spår af att något arbete är i gång, inga manuskripthögar eller ens några oskrifna ark på skrifbordet, men fröken Roos upplyser dock på förfrågan, att hon är sysselsatt med ett större arbete.

Novellistiskt?

— Nej, töfvande, ånej, det är väl litteraturhistoriskt närmast. Men så har jag ju också en del mindre saker i gång.

Det är inte många af våra författarinnor, som spänna öfver så vidt skilda områden som hon. Det stora flertalet håller sig ju snällt till skönlitteraturen, andra specialisera sig på smärre områden.

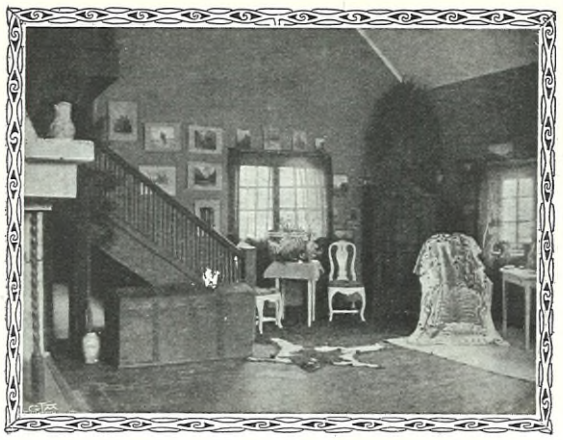

HALLEN PÅ ELGENSTORP.

Men fröken Roos däremot har riktat barnlitteraturen med ett tio-tal volymer, skrifvit åtminstone ett större om ovanlig beläsenhet vittnande religionsfilosofiskt arbete, ett flertal rent skönlitterära arbeten, längre och kortare, mest kortare, på vers och prosa och förbereder alltså nu ett litteraturhistoriskt.

— Jag började med att skrifva vers, berättar hon själf, och detta emedan det föll sig naturligast för mig. Det dröjde länge, innan jag upptäckte, att det också gick an för mig att skrifva prosa. Vid tjugu års ålder hade jag en diktsamling färdig, men ännu långa år gingo, innan jag kunde öfvervinna min skyggghet för offentligheten därhän att ge ut något.

Från poesien tycktes fröken Roos ha kommit öfver till sagan — en omärklig öfvergång, därifrån till novellen och genom den till romanen. Den grundsats hon uttalar, att man bör dröja en tid och växa till i erfarenheter och kunskaper, innan man ger sig på romanen, har hon själf följt. Elsie von Tharow, den nyligen i Idun påbörjade skildringen, är helt enkelt hennes första roman och bör i den egenskapen kunna göra anspråk på ett alldeles speciellt intresse.

Af den anledningen att i densamma bland annat äfven den moderna kvinnorörelsen vidröres, komma vi att tala om denna och främst om dess nuvarande närmaste kampmål: den kvinnliga rösträtten. Fröken Roos har, som våra läsare snart komma att märka, fattat afgjordt posto bland rörelsens anhängare, och varmt socialt intresserad som hon är, ser hon i rösträtten främst ett medel för kvinnan att gripa in för att råda bot på de sociala missförhållanden, under hvilka de små i samhället sucka.

Det blir ett långt samtal, nöjet att få samtala med en intelligent och bildad kvinna med en omsorgsfullt utmejslad personlighet sådan som författarinnans till "Fariseism i våra dagar", är stort, och ingen kan väl undra på att vi tala, d. v. s. jag lyssnar, ännu alltjämt, då släden står för dörren och januarisolen närmar sig slutet på sin korta himlabana och gjuter sin afskedsrodnad öfver snöfälten kring Elgenstorp.

E—ER.

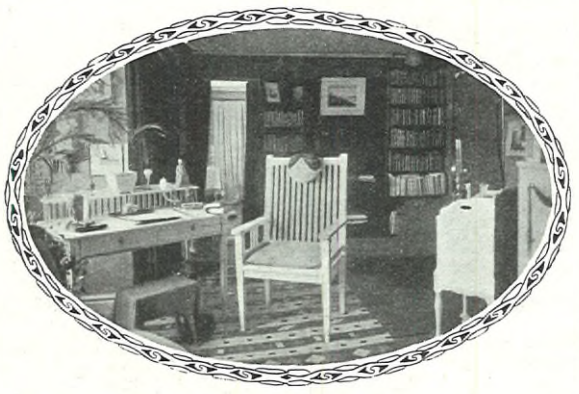

SKRIFRUMMET.

Kvinnomakt.

EHURU IDUNS ståndpunkt i kvinnorösträttsfrågan naturligtvis allt fortfarande är den, som vår läsekrets redan känner, ha vi likväl ansett, att nedanstående inlägg från en inom vår vetenskapliga värld bekant och uppskattad kvinna äfven förtjänar beaktande. Artikeln har tillkommit med anledning af Berliner Localanzeigers för någon tid tillbaka igångsatta enquête: Hvad skulle kvinnorna göra, om de komme till makten?

RESULTATET AF EN enquête hos kvinnorna, hvad de skulle göra, om de komme till makten, har i dagarna gått genom pressen. Det är svaren från några representativa svenska kvinnor — idel kända namn — som föranledt undertecknad till några reflexioner, närmast emedan dessa svar låta framlysa, att äfven de politiskt intresserade kvinnorna icke äro alldeles oåtkomliga för benägenheten att vilja lösa stora frågor på formalismens väg, något som eljes speciellt utmärker den styrande mannen. Kunde vi icke från början afstå denna riktning helt åt honom; han kommer alltid att sörja för att den blir nog tillgodosedd.

På hvad sätt vittna nu de åsyftade svaren om formalistiskt sinne? Hufvudtanken i de flesta är ungefär följande: Om vi bara komma därhän, att vi få väcka motioner och votera lagar i riksdagen, så skola vi göra människosläktet, närmast vårt folk, mycket lyckligare och bättre än nu.

Jag tror ej skillnaden kommer att bli så stor. Utan tvifvel komma kvinnorna i framtiden att votera åt sig själfva och andra tillbakasatta medborgare åtskilliga lättnader och fördelar i yttre afseende samt förbättra lagarna i allmänhet. Men ett folk blir icke bättre, därför att man påtvingar det goda lagar; drifkraften måste komma inifrån. Är nu icke kvinnorörelsen på afvägar, om den lägger allt för stor vikt vid det politiska lagstiftandet i stället för att sätta in sin ökade kraft, sina vidgade vyer på ett område af omätlig betydelse, som alltid står kvinnan öppet och där insatsen endast begränsas af hennes eget värde? Jag menar danandet af folket. Lejonparten af barnets daning och första utbildning har naturen tilldelat kvinnan, och det är äfven hon, som med varliga händer och med förståndigt hjärta har att verkställa den första utformningen af barnets plastiska själ, att gifva den dess tidiga, outplånliga och lifsbestämmande intryck. Det ligger därför i sakens natur, att kvinnan redan nu mer än mannen gör folket till hvad det innerst *är*, vare sig att hon som mor skapar själfva materialet eller som fostrarinna utbildar detsamma.

För att taga den outslitliga sedlighetsfrågan till exempel, vågar jag tro, att inga lagar af vare sig kvinnor eller män skola bringa den ur världen, om icke vi kvinnor kunna göra våra barn stolta och starka nog att hellre hungra och törsta än besudla sig eller draga ofärd öfver andra. Men dit är steget ännu förfärande långt, så länge det finnes öfverflöd på kvinnor, alltför beredvilliga att i olaglig eller laglig form understödja osedligheten. Kvinnosläktets och därmed mödrarnas andliga värde måste först höjas, innan några om än aldrig så välmenande sedlighetslagar kunna hjälpa.

Äfven de kvinnor, som ej äro mödrar, behöfva icke nu sakna arbetsfält, som räcka till för den största förmåga. Eller hur många djurskyddslagar måste vi icke stifta för att nå ett resultat, jämförligt med det, Selma Lagerlöf vunnit, när en gång hennes mästerliga dikt om Nils gåsapogs lif bland djuren inbränts i alla svenska barnasjälar och bär sin frukt?

Om vårt folk visar många tecken till veklighet och moralisk indifferens, låtom oss således icke bedraga oss med att söka läkemedlet först och främst i utvärtes lagar, utan må vi göra klart för oss, att vi kvinnor i vårt eget väsen bära det största ansvaret för folkets, våra barns art. Hos dem möta vi våra egna fel och förtjänster, vårt innehåll eller brist på innehåll. Kanske dimensionerna äro större, konsekvenserna tydligare framträdande hos en kommande generation, våra egna grunddrag återfinna vi dock.

Från Rom i dess unga krafts dagar har eftervärlden bevarat minnet af stora och ädla kvinnotyper, men kejsartidens Rom är beryktadt för sina odjur i kvinnohamn. Detta är ingen tillfällighet, det pekar på, att kvinnornas afgörande inflytande icke är beroende af deras politiska rättigheter.

ASTRID VON EULER.

För alla hem hvars medlemmar syssla med något slag af konstslöjd anbefalla vi den värdefulla tidskriften "Konstslöjden i hemmen" utgifven af fröknarna G. & A. Meukow. Prenumeration mottages i alla postkontor och boklådor.

När ni härnäst köper skodon begär då att få se Victoria-kängan

Profva dem och öfvertyga Eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla modärna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af Ludvig Traugott, Stockholm.

†

DANMARKS store lyriker Holger Drachmann är ej mer. Tisdagen den 14 dennes afled han i fiskarbyn Hornbæk efter en längre tids sjukdom. Som Idun redan för ett par år tillbaka bragte en längre, af Daniel Fallström författad skildring

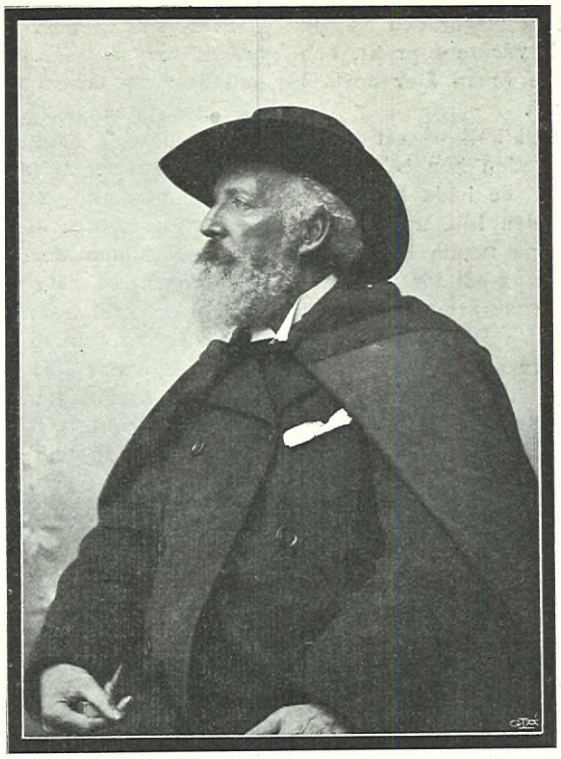

†

från Drachmanns Skagen-hem jämte bilder därifrån, ha vi nu markerat hans död med närstående porträtt och poem. — Ute bland klitterna på Skagens spets skall diktarens aska förenas med jorden — en värdig graf åt hafvets skald.

HOLGER DRACHMANN.

I.

JAG MINNS en höstens kväll med stjärnebloss i natten.
Igenom somnad skog och utmed svarta vatten
expressens snabba häst emot den stad oss bar,
som, fastän aldrig sedd, dock kär ditt hjärta var.
Med stämma, spröd och fin, med ord som lyste bjärta,
du nyss förtalt, hur varmt re'n slog ditt gossehjärta
inför den hjältedikt, den väldiga ballad,
hvars toner du förnam från svenska häfdens blad,
och hur som skandinav, trots tidens skilda läten,
du drömt att Sverige se för bröderna i tåten.
Vid fönstret i kupén nu stod du väntansglad
att få en första skymt af Sveriges kungastad.

Och skogen flög förbi och tunnlarne försvunno,
och Stockholm mötte oss med tusen ljus, som brunno
på himmel och i sjö och knöto, strand från strand,
längs holmarnas kontur ett pärlrikt glitterband.
Från hvita lockars krans du sänkte stilla hatten:
"Så drömde jag dig just, du stad af ljus och vatten.
En gammal sångarsjäl dig hälsar, rörd och glad,
du Mälarns fagra mö, Karl Mikael Bellmans stad!"

Din första hälsning blef, du hvite skald, din sista!
När nu, af blommor höljd, du bäddas i din kista
och förs till älskadt hem på Skagens hvita strand,
gå bud med tack för allt från Sveriges vinterland,
med tack för sång och spel, som du åt norden skänkte
och att om Sverige högt och ridderligt du tänkte.

II.

Det låg fest kring ditt namn, du "farende svend",
och musik från trumpeter och puka,
där i hälsa och sol, en rese bland män,
du drog fram mellan lytta och sjuka.

Det låg glittrande sol i din spelande blick
och små tjufpojksglimtar i dragen,
och det drog kring ditt höga konungsliga skick
liksom sälta från hafvet vid Skagen.

Ibland diktargestalter, som böckerna blekt,
stod du brynt af den friska naturen,
och bland lyror, som klagade sorgset och vekt,
var du, munter och käck, trubaduren.

Och med fjäder i hatt och en blåögd viol
i ditt knapphål du vandrade vida
långt "väster om måne och öster om sol"
med din klingande luta vid sida.

Hur brann ej din blick, när i gästabudssal
du fick kvinnan och skönheten prisa,
och hur klang ej ditt skratt, när du ställt till kabal
med en trotsig och gäckande visa!

Åt sången du skänkte dig sann och hel.
Under bokar, cypresser och lindar
du ditt hjärta bar fram som ett strängaspel
för all himmelens spelande vindar.

Nu har du nått hamn, du "farende svend",
och på lutan ha strängarne sprungit.
Men ditt hjärta slår starkt och din själ flammar än,
trubadur, i de sånger du sjungit.

STEN GRANLUND.

Uppvaknandet.

MYSTIK är särdraget i Hülphers diktning. Hans naturbilder liksom hans människor stå i ljusdunkel, och sällsamma öden rufva kring deras vägar.

NÄR ÄLDSTE sonen i den Mårtensonska familjen fyllde tjugu år, drunknade han under en simtur i sjön alldeles nedanför gården. Inte ett rop hade nått fram till hans anhöriga, som höllo till endast ett stenkast därifrån. Man fann hans kläder på stranden och liket var snart funnet, där det låg och lyste i det genomskinliga vattnet, insnärjdt i sjögräset. Det var en sällspordt begåfvad och förhoppningsfull yngling, som på detta sätt bortrycktes midt i sitt lifs blomning.

När den andre brodern, som för sitt ståtliga utseendes och hjärtevinnande uppträdandes skull var den mest omtyckte unge mannen i hela häradet, uppnådde samma ålder, störtade han en dag under en ridtur med hästen och omkom. När den näst följande brodern året därpå gick in i tjuguårsåldern, sjuknade han utan märkbar anledning, vissnade och dog efter ett par dagar.

Nu funnos utom de båda gamla endast tvenne döttrar kvar, af hvilka den äldre vid nitton års ålder gifte sig med en ansedd och skicklig läkare, men liksom om en förbannelse hvilat öfver familjen, hann hon inte heller långt på sitt tjugonde år, förrän hon dog, lämnande efter sig en nyfödd flicka.

När nu denne läkare sökte efter vård för sitt moderlösa barn, vände han sina blickar till svägerskan, en af familjens sorger pröfvad och redan mognad kvinna, en älsklig och stillsam flicka, blond och högväxt, men med detta vemodiga leende, som så mycket minner om hvita blommor på böjda stänglar. Och i denne läkares hus gick nu Anne-Marie, delande sina omsorger mellan svågern och barnet, tills denne en dag kom och bad henne stanna där för alltid som hans hustru.

Men med sitt vemodiga leende räckte hon honom handen och bad honom att inte tänka på det. Och när hon stilla som en skugga smält in mot skymningen, som föll in genom den öppna dörren, genom hvilken hon glidit ut, då öfverföllo han af en frossa, som ilade honom ända in till märgen. Men Anne-Marie fortfor att sköta hans hus och hem och skänka den lilla en moders omsorger, och under den tiden fyllde hon tjugu år, och från den dagen började hon spritta upp så snart någon tog häftigt i dörrlåset.

Det var som om hon från den dagen ständigt gått i väntan att någon skulle komma till gården, någon som hon inte kände och ändå kom för att fråga efter henne. Hvarifrån han skulle komma eller när visste hon inte, men hon var öfvertygad om, att han skulle föra med sig något, som tillhört hennes syskon, och hvad som sen skulle inträffa, det sade henne hennes aning. Under många år hade hon lärt sig att sätta sig in i den tanken, att hon måste dö, så snart hon också uppnått tjuguårsåldern. Den hade blifvit allt mindre och mindre förskräcklig att bära, det var någonting som måste ske, någonting naturligt, som inte kunde vara annorlunda, och ju närmare det kom, desto fastare kände hon att hon var invigd till något, inte precis som nunnan viges vid klostret, nej, detta var någonting större, men namnlöst och ofattligt, som om hon skulle gå att fullborda något outsagdt genom att ingå i den stora hvilan, och med denna känsla, som än fyllde henne med stor lycksalighet — och det var mest när hon satt och höll den lilla i knäet — än ingaf henne en

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem. Nu är tid att prenumerera.

ångest, som syntes henne mer fruktansvärd än det öde, hvilket väntade henne, gick hon stilla omkring i läkarens hus, och så kom våren.

Men det var som om hon stått långt borta från allt sammans, hört den vaknande fågelsången genom slöjor, sett drifvorna smälta i solen genom ett ljusblått fönster, vide och alträd utveckla sin blom. Men hon kände sig endast som åskådare till all denna pånyttfödelse, som skedde inför hennes ögon, det tilldrog sig i en värld, som hon redan stod utanför. De första violerna stego upp ur trädgårdsrabatterna, äppelträden sköto redan rosafärgad knopp från de nakna grenarne och starарne nere i parken hvisslade och kuttrade och skälfde så häftigt af lidelse, att det ibland tycktes underligt att de ej störtade ner. Och i björkdungarne utvecklades de första doftande löfven, glänste som brons eller skimrade som guldnoppiga svärmar mot solen, som en rök af gyllene bin. Då gol göken och vattnet suckade från dikeskanterna, hvita hästar vände den ångande myllan under bergen, och mot kvällarne, när orrtupparne blåste från åsen, blef ljuset vemodsfullt och den svala luften fylld af aflägsna skära toner, klingande som från glas. Men allt detta talade numera till henne endast som ur en dröm, om hvilkens overklighet hon var medveten. Men snart skulle hon vakna, och hvad nyttade det då att hon famnade efter det lif, som ändå ej var hennes.

Och våren gick med sitt frusna leende, och det blef högsommarnatt. Som i en vision såg hon hövålmarne ligga och slumra i ängskanten mot den stilla rinnande älfven, eller kanske slumrade de inte, utan mumlade långsamma ord genom tystnaden eller vände på samma djupa och undergifna tankar som den jättestora björken vid åkanten. Och detta bleka sommmarny, som lyste genom alla ljumma dofter, medan aspen då och då skakade till som i en lätt rysning, där den stod och vände sig bort från alla andra träd ensam i det blå stenröset! Allt hviskade till henne ord, som hon inte förstod, men som gjorde henne stilla och undergifven. Intet af allt detta var hennes, hon såg människor komma och gå, hörde dem tala och skratta, men meningarna hade blifvit så otydliga, att hon knappt urskilde dem, och det förvånade henne, när hon hörde de glada skratten, hon förstod aldrig hvad det gällde. Så flöt dagen förbi henne med sina små växlingar likt en ström, på hvilkens yta kåren och skuggan stryka som händer öfver glittret, medan hon satt på stranden med händerna i kors och ögonen vidöppna och allt inom henne var vindlöst och orörligt.

Men en dag hörde hon en röst tala varmt och innerligt, och framför henne stod svågern, läkaren, och såg på henne med sorgsna blickar, och till sist sletos de drömmar, som ständigt lågo lägrade framför hennes ögon, och som vaknad ur en djup sömn log hon och fattade den hand, hvilken han sträckte emot henne. Den var så varm, att den brände, och en het våg af blod brusade fram genom hennes ådror, tills det dånade i tinningarne och bröstet sammansnördes af en salig smärta. Nu förstod hon hvad han bad henne om, och allt som var utom henne, steg henne allt närmare och närmare, steg in i henne, fyllde henne med doft och färger. Så såg hon att det var höst. Öfver allt i den sammetsmjuka grönskan i skogen hängde gyllene slöjor eller stod asparnas röda och gyllene offerlåga mot skyn, skyn den genomskinliga och blå, den solmättade och kalla, den förunderligt klingande skyn. Och nu i löffällningens tid, när jorden klädde af sig för att möta vinterhvilan, nu när sommarens afton skulle öfvergå till vinternatt, då flammade lifvet upp en sista gång i ett jubel af färger och skarpa dagrar, i en storm af all världens prakt, och när det blef kväll, blåste orren åter borta i åsen som om det varit vår.

Och när hon så en kväll höll på att lägga barnet i dess lilla bädd, sedan hon badat det framför brasan och tändt de båda ljusen på nattduksbordet, då slog den lilla ut armarna och sprattlade med de små trinda lemmarne, skrek i kittlande glädje, drog händerna till hakan och somnade midt i skrattet, sof djupt med långa, lugna andedrag. Då stod läkaren åter hos henne och sträckte sina händer emot henne, medan ljuslågorna stodo orörliga mot den blå orörliga natten utanför rutan.

Då kände hon jublet flamma upp inne i det tysta hjärtat, famna om världen därinne med genomskinlig azur, med sammetsmjuk smaragd, med guld och den glöd, som skimrar ur blod och rubin. Det var som om all världen varit orörligt stilla och plötsligt en storm af glädje brusat fram öfver väntande ängar. Det glödde, det skimrade, det vaggade af tunga röda blomsterhufvuden. Och utan att hon visste hur, lyftes hennes hand och fördes som ett blad af sommarvinden . . .

Men midt i bruset, i strålarne sjönk den och blef stilla i hennes knä som en sofvande hvit blomma. Och läkaren gick sorgsen sin väg, och där hon satt hos den slumrande lilla, dog färgen och ljuset inom henne och sveptes i blåhvit natt. Hur skulle hon kunna gifva honom det han bad henne om? Men hon hade slutat att tänka, allt som rörde sig omkring henne blef betäckt med ett immigt glas, hon hörde endast ett sorl, som ej förmådde väcka hennes intresse, såg endast skuggor skymta, allt var henne endast likgiltigt, hvad som varit, hvad som skulle komma.

"Det måste ha sin tid," tänkte läkaren, ty trots allt blef han ändå inte modlös, utan tänkte, att han till sist skulle vinna seger, endast han hade tålamod nog att vänta.

Och dagarna gingo, och det föll fullt med mjuk snö i tallens krona och björkarna klädde sig i hvita barr af rimfrost, och från de röda gårdarne midt i all blåhvit snö steg röken långsamt rätt upp i den fruset sköra skyn. Videt vid åkanten stod stelt af snö, alarna, ungbjörkarna, stenarne svällde ut af snö öfver den svarta vaken, hvarur steg en grå imma. Svarta och hvita skator sutto på logens ås, talgmesar kommo fram ur skogen, satte sig på fönsterbrädet och hackade fruset på rutan. Och så kom den dag allt närmare, när hon skulle fylla sitt tjuguförsta år, men för henne själf var det så visst, att hon ej skulle öfverlefva den, utan att hon endast blifvit spard för att det som skulle öfvergå henne skulle bli desto större, men för hennes mor, som på svärsonens böner kommit resande, hade hoppet runnit upp. Om hon öfverlefde den dagen, då skulle hon vara återbördad åt lifvet.

Och hon sade till sin dotter:

"Min måg har bedt att vi skola fira din födelsedag med stor högtidlighet. Den dagen blir du ju också myndig."

Men dottern log matt, sträckte händerna på stela armar mot modern och svarade intet, utan såg endast ut genom fönstret, ut i den tomma luften och upp mot himmelen, där inte en enda molnfläck störde det ändlösa, tomma blå.

"Och när din födelsedag är öfver," fortfor modern, "då bör du bönhöra Gustaf! Han håller så mycket af dig, och den lilla hyllar sig intill dig som om du vore hennes mor."

Och då svarade hon för att göra sin moder en glädje:

"Ja, då min födelsedag är öfver, då skall jag göra allt som du ber mig om, mamma!"

Men det leende, hvarmed hon beledsagade orden, var så tviflande och stilla, att det framkallade tysta tårar i moderns ögon, gamla ögon, som gjutit många tårar.

Men på den dagen, som var hennes födelsedag, ville hon ej stiga upp ur sängen, utan svarade modern, som försökte visa sig leende, ehuru hon kyldes af fruktan ända in i märgen:

"Hvad tjänar det till. För mig tjänar ändå ingenting till i hela vida världen!"

Och så grät hon, utan snyftningar, och tårarne endast runno ur hennes ögon den ena efter den andra likt droppar ur ett öfverfylldt kärl, dit regnet ständigt faller. Men till sist lät hon öfvertala sig af den gamlas trägna böner och steg upp och klädde sig för att så länge det stod i hennes makt hålla sorgen borta från gamla ögon, som gråtit, tills de blifvit matta och trötta. Och när hon färdigklädd och pyntad som till en stor helgdag kom ut till de andra, som väntade henne, såg hon stora rosor glöda som bloddroppar mot den blå fönsterrutan och snön, som låg tung och blånande på trädgrenarne där ute.

Då brusade hoppets mäktiga springflod genom hennes pulsar, men den varade endast ett ögonblick och efteråt stod hon där darrande och skräckslagen, häpen och undrande. Hon förde händerna till tinningarne, smala hvita rosenblad, och som om hennes ögon bränts af ett trollspö såg hon rätt in i lifvet, såg att hon själf stod midt uti det, såg den lilla omfamna hennes knän och resa sig på tå med spetsade läppar röda som Kristi bloddroppar. Och i stormande gråt föll hon på knä framför barnet och kysste dess händer, böjde sig djupt inför det och medan hon nu låg där, blef hennes gråt lycklig och stilla.

Men barnet, som en stund stått och sett på henne med stora blå ögon, slog plötsligt armarna om hennes hals.

"Mamma!" hviskade det.

Då log den unga kvinnan i glädje. Och nu reste hon sig och gick in till rosenbusken, som glödde i solstrimman. En af rosorna bröt hon och kysste den.

Och se!

Medan hon stod där och betraktade lifvets blomma, smögo sig strålarna från den sjunkande dagens gyllene stjärna att kyssa hennes panna och stannade som en skimrande gloria kring den lillas hufvud.

Och då förstod hon hvad lifvet ville. Och döden!

E. WALTER HÜLPHERS.

Vår pristäfling i lefnadskonst

med sex pris om sammanlagdt 300 kronor

visar sig ha vunnit liflig anklang hos publiken. Dock torde en än större tillslutning kunna vinnas, hvarför vi erinra om att *täflingen står öppen till den 15 februari.* Fullständiga regler för deltagandet finnas i Iduns första nummer för i år.

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet.** Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
Stockholm.

EN INDUSTRIELL STORMAN OCH ARBETSLEDARE

SEPARATORS CHEF FYLLER 60 ÅR d. 26 JAN

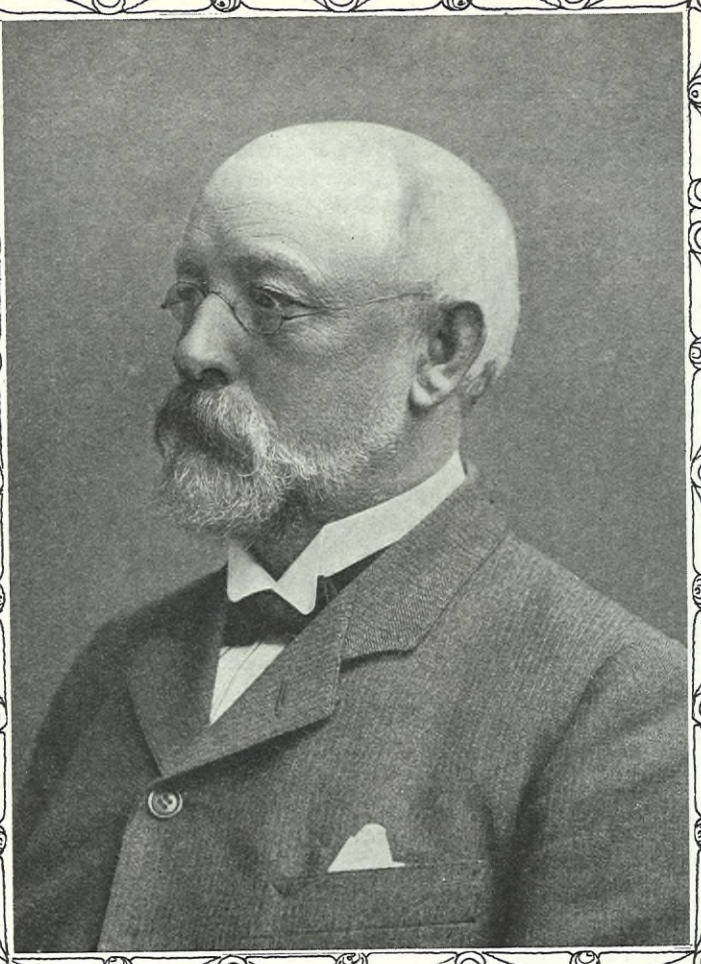

JOHN BERNSTRÖM

Dahllöf. foto

DE VÄLDIGASTE striderna utkämpas och de mest betydelsefullla segrarna vinnas i våra dagar helt visst på industriens område och det är — åtminstone hvad vårt land angår — här som de stora organisatörerna, de borna ledarna, viljemännen och järnmännen, ohindrade af byzantinism och slentrian, finna de största möjligheterna att göra sin personliga öfverlägsenhet gällande.

Hvilken oändlig betydelse det har att i den sega, oblodiga kamp ett industriellt företag måste föra för sin existens och sin utveckling finna en ledare med de rätta härförareegenskaperna, därpå är aktiebolaget Separator ett bevis. Icke för intet har bolagets kända emblem en sol i fonden, som sänder sina strålar vida, ty vid något mindre kan man knappast likna denna världsaffär som med centrum i Stockholm har filialer i Nordamerika, i Tyskland, Österrike, Ungern, Frankrike och Danmark, däraf den i Nordamerika i och för sig ensamt är ett jätteföretag med hufvudkontor i Newyork och sex afdelningskontor samt tre större och tre mindre verkstäder. Att sålunda en svensk artikel, den kända Alfa-lavalseparatorn, som man nu finner öfver allt ute i bygderna, intar en så dominerande ställning på världsmarknaden är väl ett enastående fenomen.

Mannen, som leder hela detta världsfamnande företag och under hvars ledning det utvecklats till sin nuvarande omfattning, är direktör *John Bernström*, som den 26 januari fyller 60 år. Han tillhör en gammal smålandssläkt, hvilket kanske icke heller är en slump, men är själf född i Hälsingborg, där fadern vid denna tid dref tunnbinderirörelse. Sonen kom emellertid att uppväxa på landet, enär fadern längre fram arrenderade kronohemmanet Hasslarp. Från denna tid daterar sig Bernströms lefvande intresse för jordbruket. Hans mening var att ägna sig åt militäryrket men omständigheterna fogade annorlunda och han slog Karlberg ur hågen.

År 1877 öppade han egen maskinaffär i Stockholm och upparbetade denna till en af de förnämsta i branschen. Tio år senare öfvertog han direktörskapet för aktiebolaget Separator, som just då led under inre slitningar och finansiella svårigheter. Här börjar direktör Bernströms egentliga lifsverk. Bolagets uppsving under de tjugu år, det stått under hans energiska och skickliga ledning, är häpnadsväckande och kan belysas endast med den uppgiften, att medan under dess fyra första år 762 maskiner såldes i medeltal årligen ha under de fyra sista åren sålts cirka 65,000 årligen. Och bolagets aktier, som från början lydde på 1,000 kr.. äro nu värda 10,000, detta oaktadt hvarje aktie delats i fyra på samma belopp.

Direktör Bernströms verksamma ingripande i dagens arbetarstrider tillhör historien. Det är bekant hurusom förhållandet mellan honom och hans arbetare, innan dessa slöto sig till den bekanta storstrejken var rent patriarkaliskt. Separators arbetare hade, utom en ovanligt hög lön, flere andra fördelar, som icke förekommo vid andra företag. Då hans arbetare detta oaktadt deltogo i strejken, blef Bernströms ställning och uppfattning en annan och han ställde sig i spetsen för den arbetsgifvarnas sammanslutning, som fick namnet "Sveriges verkstadsförening". Genom den fasta och oböjliga hållning han som dess ordförande iakttagit vid arbetstvister, har han ådragit sig ett hjärtligt hat bland socialisterna. Medvetandet härom har dock ingalunda förmått rubba hans uppfattning.

Direktör Bernströms personlighet präglas af de egenskaper, som framlysa i hans verksamhet. Han är kort och bestämd i sitt tal, snabb i uppfattning och ger ett starkt intryck af energi och kraft i hela sitt väsende.

Att emellertid bakom den någon gång kalla ytan klappar ett varmt hjärta för allt hvad nöd och elände heter, är en allmänt känd sak, och otaliga äro de, som i all tysthet i Bernström funnit en hjälpare.

Direktör Bernströms bana kännetecknas af en enastående framgång, men han har ej allenast haft lycka i sitt arbete, utan äfven i sitt privatlif och kan nu på sitt härliga Högantorp njuta af ett mer än vanligt lyckligt hemlif i en talrik, kärleksfull familjekrets.

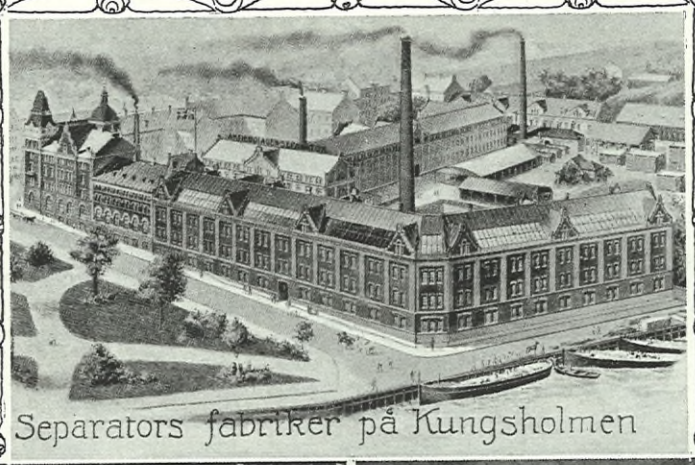

Separators fabriker på Kungsholmen

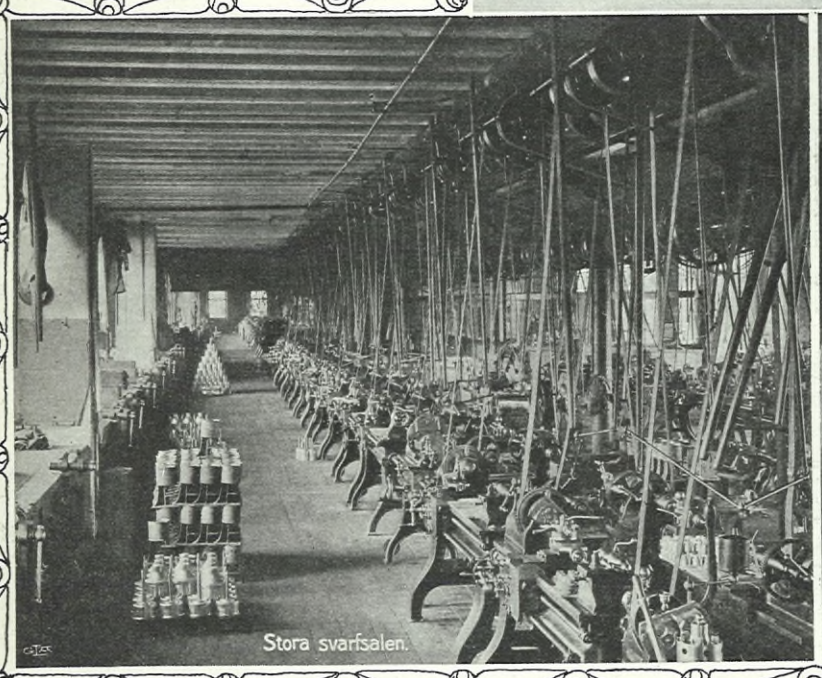

Stora svarfsalen.

Hopsättareverkstaden.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.

G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.

Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.

VÅRA DÖTTRARS SKOLPALATS

Sandströmska och Wallinska flickskolornas nya hem

TVÅ AF VÅRA främsta flickläroverk, Sandströmska och Wallinska skolorna i Stockholm, hvilka, som bekant i respektive seminarium och gymnasium räkna elever från hela

HVEM SOM HELST kunde vilja vara barn och gå i skola i våra dagar. Men alla de för hvilka denna möjlighet är utesluten, kunna åtminstone glädjas för barnens räkning öfver allt som göres för att göra skoltiden icke bara andligen vinstgifvande, utan glad och lycklig som den bör vara. Ståtliga skolbyggnader allena göra ingen lycklig, men klart är, att i luftiga och glada salar där allt vittnar om omtanke och skönhetssinne trifvas ingen dyster fruktans och underkastelsens ande, där passar icke den stela och oåtkomliga öfverlägsenheten i sätt och ton.

Sandströmska skolan, som grundades för närmare 25 år sedan af fröken Anna Sandström, känd som framstående pedogogisk författarinna under signaturen Uffe, har nu så småningom vuxit ut till en af de största flickskolorna i hufvudstaden. Det gamla skolhuset Karlavägen 1 A rymde därför icke längre skolan och på gårdsplanen till detsamma reser sig nu den nya skolan byggd af arkitekterna Hagström och Ekman. Förutom rum för klasser och paralellklasser, samlingssal, rit- och slöjdsalar, kollegierum m. m. inrymmer byggnaden äfven de för Anna Sandströms seminarium nödvändiga lokalerna. Utrymmet i bottenvåningen är fördeladt mellan gymnastik och samlingssal, den senare särskildt omsorgsfullt dekorerad med målning och skulptur. En prydnad för salen är det här meddelade oljefärgsporträttet af fröken Anna Sandström, nyligen måladt och skänkt till skolan af professor Jungstedt. I mellanvåningarna ligga klassrummen alla hållna i ljusa, starka färger, samlade kring

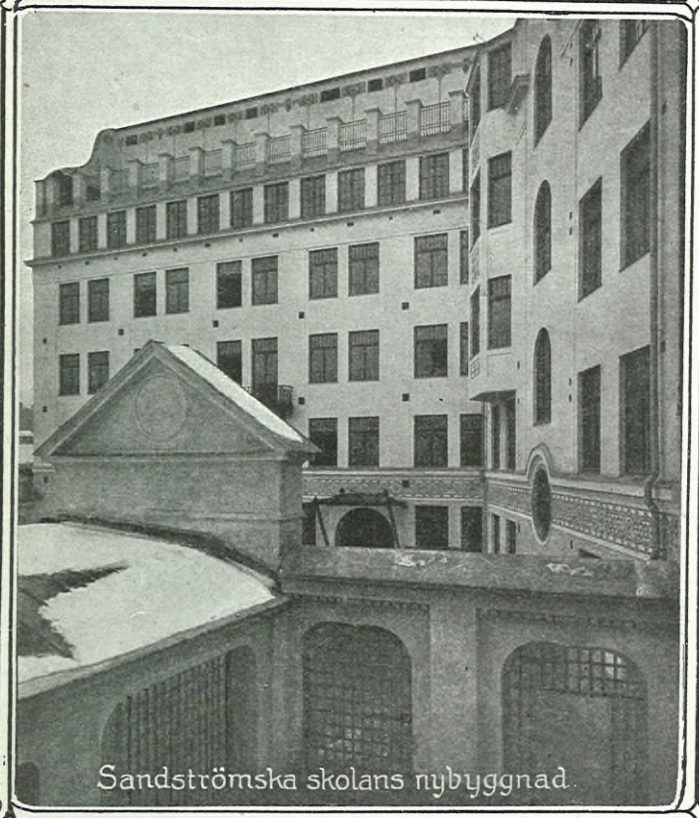

Sandströmska skolans nybyggnad

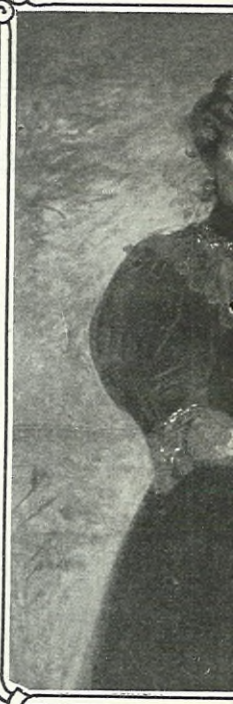

Fröken Anna
Målning i olja af

Wallinska Skolan:
Första uppropet i stora samlingssalen

Sandströmska Skolan
Lärarinnerummet

Sandströmska Skolan:
Biblioteket

Sandströmska Skolan:
En seminarieklass

Sandströmska Skolan:
Slöjdsalen

A. BLOMBERG FOTO.

Sveriges rike ha i dagarna tagit i besittning sina nya hem. Med anledning däraf ha vi velat meddela ett antal bilder, visande de nybyggda skolpalatsen och lifvet innanför deras murar.

rymliga korridorer och öppna, luftiga hallar, och i våningen fyra trappor upp residerar seminariet. Det platta taket har apterats till promenadplats — en förträfflig sådan med sin friska luft och vida utsikt.

Wallinska skolan, som förut haft sin lokal på Riddarholmen, har gjort en längre flyttning ända till södra kanten af Tegnérlunden, där den fått en utmärkt belägenhet. Den vackra byggnaden, utförd af samma arkitektfirma som den Sandströmska skolan bryter fullständigt mot den gamla, ledsamma skolbyggnadsschablonen. Dess ljusgula fasad upplifvas af vackra dekoreringsarbeten, särskildt är portalen ståtlig. Trappuppgångarna, hållna i gult, ha smakfull skulpturornering med fågelmotiv, klassrummen som i hvarje våning ha en gemensam grundton i mattblått, grönt, eller gråhvitt prydas af olika slags blomsterfriser. Samlingssalen på nedre botten är hållen i Gustaf III:s blått och guld. Mellan de målade fönstren i den halfcirkelformiga utbyggningen, ser man namnen på skolans märkesmän J. O. Wallin och Anders Fryxell samt grundläggningsåret 1831.

Klassrummen, tjugo i antal, äro ordnade så, att de lägre ha de nedersta våningarna och gymnasiet är beläget i fjärde våningen. Värmeledning och ventilering äro här sinnrikt kombinerade, så att rummen ständigt förses med frisk, tempererad luft. Två mindre lärarinnerum finnas i olika våningar. I femte våningen, ligga skrifrum, bibliotek, fysikum och kemikum samt ritsal — allt naturligtvis med de nyaste och bästa anordningar.

---

na Sandström
Prof. Jungstedt.

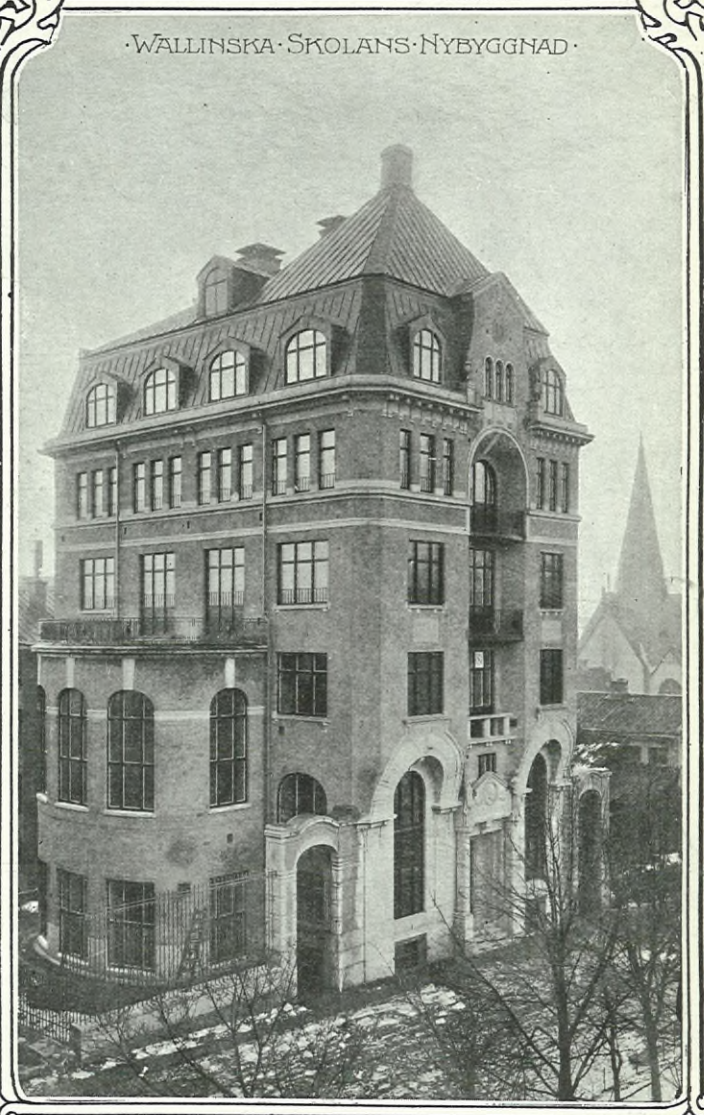

Sandsströmska Skolan: En sånglektion

Wallinska Skolan
Ett lärarinnerum

Wallinska Skolan:
Andra ringen i sitt klassrum

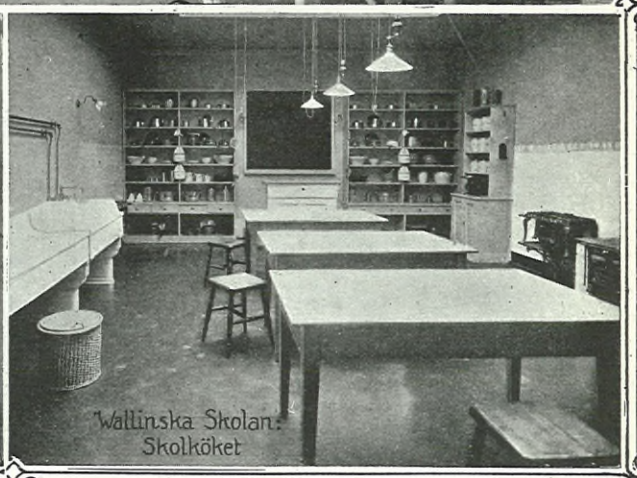

Wallinska Skolan:
Skolköket

Några skolpojks- och studentminnen från Fyris strand

i glad oordning upptecknade af Manasse.

II.

Uppsalavår.

HUR OTROLIGT det än låter för en oinvigd, jag menar för en icke-Uppsalafödd, en resande, som kanske endast sett Fyrisstaden från järnvägssidan, en student, som kanske uteslutande under sin Uppsalatid gjort bekantskap med sin studiekammare, sitt matlocus och kanske sin nationslokal, eller någon som kanske endast tillfälligt för några timmar besökt staden — jag upprepar hur fast otroligt det än klingar i dessas öron, vet jag ingen plats i Sverige, dit *våren* kommer på ett så underbart sätt med en tjuskraft, som nästan är obeskriflig.

Denna märkvärdiga blandning af förhoppning och längtan, som våren öfverallt bringar med sig, kännes i Uppsala tredubbelt så stark. Den börjar med islossningen, den växer med hvarje ny Tussilago farfara, som slår ut i gul blom, den kulminerar under maj månad, och med doktor-promotionsdagen den 31 maj ges signal till absolut "slutad bal".

Efter den dagen är det som en omvänd hand, och Uppsala kryper åter tillbaka i sitt för de flesta oförståeliga, för en handfull invigda synnerligen idylliska ide.

Inom denna ram af en och en half, kanske två månader, lefver Uppsala år efter år upp ur sin dvala, den likasom lofvar, att nu måste det bli någonting utaf, det sjuder af önskningar och planlösa tankar i luften och ve den, som ger efter och söker följa detaljerna, han kan gärna för alltid slå igen studieboken och i tid ändra sina framtidsplaner!

Kan ni, riktiga Uppsalabarn och Fyrisbeundrare, ännu i dag känna den där underbara befrielsens känsla, när efter "Svartbäcksgubbarnes" vilda jakt det första vårtecknet visade sig. Det var när svanorna åter släpptes ned i den s. k. Svandammen och med spända bröst och krökta halsar kappades om att först nå sitt flytande slott midt i dammen och väl'ja bostad för sommaren. Då slog man sig ner på den lilla fuktiga gräsremsan närmast stranden, fiskade "snorspigg" och fann lifvet härligt att leva.

Nästa steg till utveckling mot våren var, när man började måla bänkarne gröna i Slottsbacken, Flusterpromenaden och Carolinaparken. Så small det första kanonskottet nere vid Hagalund; Flusterstränderna fylldes med nyfikna, och under glada hurrarop gled den första Stockholmsångaren stilla och, som man då tyckte, majestätiskt förbi "Tullgarn" och "Ångkvarn" upp till sin gamla vanliga plats vid kajen, för att börja sommarens trägna arbete.

Kommer ni ihåg, när de silkeslena backsipporna med sitt violetta, djupa, tänkande öga och sina gula tofsiga pistiller började kransa platån ofvanför "Sandgropen". Nu är den endast en ruin, härjad af människohand och snart totalt försvunnen.

Minns ni de första utflykterna till "Grindstugan" och "Kronoparken" för att vid sidan af den sista stilla smältande drifvan krafsa fram de allra första blygaste små blåsippor, och minnes ni skogstrakterna omkring "Knäppingen", alldeles öfversållad med hvitsippor, hvarifrån Gunnar Wennerberg för allra sista gången såg en skymt mellan träden af Vasarnes gamla borg, innan han som student lämnade Uppsala. Aldrig ha sipporna på något ställe i världen varit vackrare och sagt så mycket, lofvat så orimligt rikligt, som Kronoparkens oförgätliga blåa och hvita sippor under tallarnes skyhöga susande kronor.

Från "Knäppingen" letade man sig med portören på ryggen, antingen den snörräta vägen förbi Ultuna och Sunnersta öfver Flottsundsbron och Kungshamn ut till det underbara Djupvik med sin säregna flora och sina af ungdomarna eftersökta bad, eller ock tog man i Kronoparken af västerut för att i Gottsundabergen plocka reda på den på bar kvist blommande Daphne och den mera ovanliga parasiten Lathræa squamaria under bråddjupet på själfva hasselrötterna. Sen bar det af upp till Lurbo för att rista sitt namn i tempeltaket vid sidan af någon ungdomsflammas kråkfotliknande initialer, och om tiden var godt tilltagen, sträcktes färden nu till Vårdsätra vid stranden af Mälaren. Hårdkokta ägg och smörgåsar, tjocka pannkakor och snask lefde man på hela dagen, och så i smyg längre upp i skogen, så att inte någon lärare händelsevis skulle passera förbi på landsvägen och se en, några bloss på en Excelsior eller Duke of Durham — de förmögnare rökte Caméo à 35 öre paketet — och man såg äfven en och annan af de mera tränade med tilltagande kallsvett i pannan öfverlägset röka en Stincadoro-Maduro, tills tobakssaften rann om mungiporna. Rottingrökningen och torkade rosenblad i snugga med ty åtföljande oundviklig sjösjuka var ett redan längesedan öfvervunnet stadium.

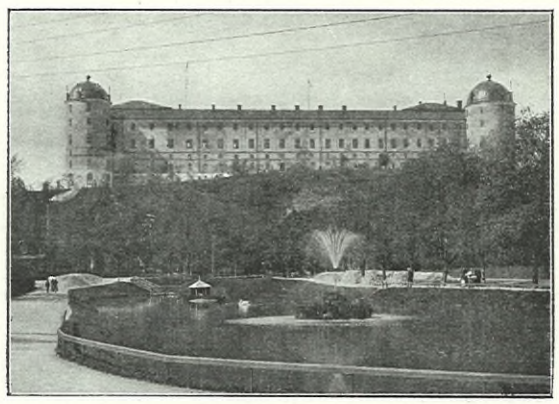

SVANDAMMEN.

På gatorna rökte man i allmänhet inte gärna under skolpojkstiden, men det fanns nikotingalna ynglingar, som i en blecklåda i bröstfickan hade ett piphufvud med tänd Virginiatobak, så ett hål i blecklådans lock och så till sist en kautschukslang fram under rocken, som sedan släpptes som en vanlig lindebarnsnapp ur munnen, när "fara var å färde", d. v. s. när någon af de "skvallrande" lärarne plötsligt dök upp i ett gathörn.

Vårens härligaste dag — dock kanske en smula beroende af vädret — var nog och skall troligen ännu länge, länge bli Valborgsmässoafton, då hon, befrierskan, fick mottaga ungdomens, studenternas, oförgätliga hyllning.

Redan som barn var det ett orimligt stort nöje, nästan ansvarsfullt uppdrag att denna dag från arla morgon ge sig ut och räkna "hvitsipporna", d. v. s. studentmössorna, som i dag för första gången blefvo synliga, nästan alla skinande hvita, antingen splitter nya eller tvättade hos Charlotte för en billig penning.

Framåt middagstid hade man nog "samlat" ett tvåhundratal, oberoende af om samma hufvud kanske räknats två, tre gånger, och jag kan ännu känna denna öfverväldigande förtjusning, blandad med hjärtklappning, då jag fick räkna en klunga af tio, elfva, tolf stycken i ett nafs. Belåtenheten var fullt lika stor, som om man felfritt under kristendomslektionen kunde haspla ur sig det där otäckt svåra i Hultkrantzska katekesen: "Om hedningarne, som icke hafva lagen, göra dock af naturen" etc., ett sant blindskär, som ännu lik en mara förföljde en i sömnen i många, långa år senare.

När klockan började lida mot åtta på Valborgsmässoaftonens kväll, uppstod en viss nervös spänning i den lilla Fyrisstaden. Alla butiker stängdes, Drottninggatan och Carolinabacken fylldes med folk, och till "Stora torget" kom ingen fram, som inte hade studentmössa på sig. Stod man då på gamla Nybron, kunde man bäst vara vittne till det glada skådespel, som halftimmen före klockan nio utspelades.

Om en stund höres sång uppe från S:t Eriksgränd. Det är Upplands nation, som under Tullbergska marschen, "Uppsvearnes tåg", letar sig genom folkmassan, svänger öfver "Dombron" med fana, inspektor och kurator i spetsen och fortsätter till allas mål, Stora torget, där vaktmästar Ström står med Ugglebanéret och väntar på fanbäraren. Knappt ha uppländingarne svängt om hörnet, förrän folkmassan lockas af toner från alldeles motsatt håll. Det är västgötarne, kända för sin goda sång, med Lindqvist och Rappe i första tenorstämman och lille Nisse Lönnerblad, alltid genomglad och vid godt humör, bland andra tenorerna. De sjunga som alltid "Ur Ossians dunkla sagovärld", men de stanna icke som några år senare och taga norrländingarne med sig i lederna, ty märk väl: Norrlands nation är ännu inte färdig, när jag ser detta, utan de bo i stora hörnhuset öfver "Taddis", "Brännvinsmagasinet" och "Himmelriket", och sitta ännu i fönstret med mössorna på och vänta, att sörmländingarne, som bo under dem, skola ge sig i väg förut. Ej heller komma östgötarne från sitt palats på Trädgårdsgatan, ty de bo

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda i utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förnämsta barnklädersaffärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongifvande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1: 60 kr.
Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustreradt nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

nere i Linnés härliga trädgård, långt nere i Svartbäcken, där nu universitetet har sin slöjdskola, och nu komma de — mangrannt som alltid under tonerna af "Öfver fjällarne grå" med Kalle Starbäck i andra basen, råmande sitt kända bravurställe: "Raskt igenom drifvorna och gladt emellan klyftorna sin månskensljusa öde stråt". Men hack i häl efter uppländingarne komma västmanländingarne från sin gamla hederliga lokal i lummig grönska vid Sysslomangatan, hälsingarne med sina hyresgäster eller "inhyses", kalmariterna, komma om hörnet vid Trädgårdsgatan från ett nyss invigdt hem och möta just värmländingarne, som sjunga "O, yngling, om du hjärta har", under det att de själfva försöka klara "Vintern ra'" utan andra tenorer. (Forts.)

FRU E. M. KOLMODIN.

"Ett vackert minne från svunnen tid — —"

I SITT GAMLA fädernehem på Bergby gård i Häfverö socken, Roslagen, afled helt nyligen fru Eleonora Mathilda Kolmodin, född von Langenberg, 95 och ett halft år gammal. — Hon var änka efter fil. doktorn, tullförvaltaren i Grisslehamn C. O. Kolmodin och dotter till kaptenen i det s. s. finska gardet Anders Berndt von Langenberg. Öfver 75 år af sin lefnad tillbringade fru Kolmodin på Bergby gård, som varit såväl i hennes föräldrars som farföräldrars ägo, innan hon jämte sin man ärfde densamma. Flärdfri och enkel, behaglig och älskvärd vann hon alla, som kommo i hennes sällskap. Ända till den senaste tiden var hon i besittning af tämligen oförminskade kroppskrafter, ägde syn och hörsel i godt behåll — hon glömde ibland sina glasögon då hon skulle läsa sin tidning — och ägde själskrafterna fullt kvar in i det sista, följde med intresse dagens händelser och mindes, bättre än mången yngre och i motsats till flertalet äldre, likaväl nya händelser som dem från gamla tider.

Alla, unga som gamla, kände sig dragna till den vördade åldriga och resonerade med henne om nytt och gammalt, där hon satt omgifven af sina familjeporträtt, själf liksom ett vackert minne från en svunnen tid. Sedan länge har hennes födelsedag, d. 17 juli, firats som en stor högtid, då hon blifvit uppvaktad från nära och fjärran med personliga besök, med verser och telegram. Nu är den tom, farmors och mormors och mormorsmors plats i soffhörnet i salen på gamla Bergby, där hon så gärna åsåg de ungas dans och lekar, och stort är det tomrum, hon lämnar efter sig bland fränder och vänner.

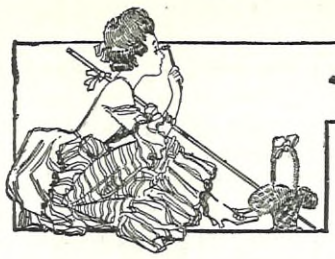

· SEGERPALMEN ·

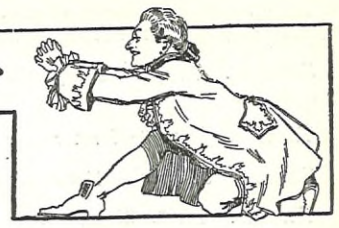

Skådespel i fyra akter af
Hilma Söderberg.

Prisbelönt vid Iduns dramatiska pristäfling.

(Forts.)

Suzanne. Tack. Men jag undrar om inte det blir en missräkning för farmor. Och så tycker du ju om honom.

Beatrice. Jag beundrar honom.

Suzanne. Det gör jag med. Gränslöst. Men jag kan inte låta bli att tänka på farmor. Hon blir säkert ledsen.

Beatrice. Hon blir visst aldrig ledsen för din fars skull.

Suzanne. Nej, som mor betraktad är hon litet orginell. Men som farmor är hon komplett förtjusande. Thomas och jag stå ju så högt i kurs. Isynnerhet Thomas. Han pratar aldrig. Men det gör jag bakom ryggen på henne. Och det har hon kommit underfund med. Men därför att jag skall dö snart, så näns hon ju inte gräla på mig. *(En kort knackning höres. In kommer i en fart Eva von Arnold.)*

Suzanne. Roligt att se dig igen.

Eva. Ja, vi ska naturligtvis ha sällskap.

Suzanne. Till en början skall du få hålla Beatrice sällskap, medan jag går och byter om klänning. *(Går.)*

Eva. Jag tittade in där nere och fick syn på statsrådet i telefon. Och då kilade jag upp. Hvad säger han? Hvad har ni talat om? Politik?

Beatrice. Vi ha talat om litet af hvarje.

Eva (får syn på tidningen på bordet). Min tidning! Hur har den kommit hit?

Beatrice. Jag fann den på golfvet.

Eva. Du gode Gud — statsrådet har väl inte sett den! Jag menar sett att jag tappade den.

Beatrice. Inte alls. Vore det så farligt då?

Eva (lättad). Det hade åtminstone varit onödigt. — Stefan Carleson har skrifvit en pompös historia där — en gemen rackarartikel! Han borde halshuggas! Har du inte läst den?

Beatrice. Jo . . .

Eva. Är det inte skandalöst kanske. Dyrka den där! *(Gör en gest mot dörren.)* Du behöfver ju inte byta om klänning?

Beatrice. Nej. Jag tänker gå som jag är.

Eva. Kan du inte säga något, som ni ha talat om?

Beatrice (ordnar blommorna i skärpet). Jag kommer inte ihåg något särskildt . . .

Eva. Du är dig inte lik, Beatrice . . . Om jag kunde säga hvad det är. Du gömmer på något.

Beatrice. Något! Jag gömmer säkert på mycket!

Eva. Var nu hygglig och berätta.

Beatrice (skrattar). Nej, min flicka. Jag bär helst mina hemligheter ensam.

Eva. Är det något nytt?

Beatrice. Solen lär ju inte lysa på något nytt.

Eva. Nå, jag skall inte fråga. I stället skall jag uppenbara, att ett alldeles hänförande arrangemang gått om intet. Men först skall du lofva att inte gråta.

Beatrice. I dag kan ingenting i världen få mig att gråta!

Eva. Nej, du strålar verkligen på ett nästan förolämpande sätt. Jag vet ju inte orsaken. — Men hade det gått som vi tänkt, då skulle du ha strålat ännu mer.

Beatrice. Omöjligt!

Eva. Vänta! *(Högtidligt, med eftertryck på hvar stafvelse.)* Vet du hvem du var nära att få till kavaljer vid middagen i dag?

Beatrice (skakar på hufvudet).

Eva. Eugen Cassel! Landets härligaste man!

Beatrice. Såå . . .

Eva. Så sant det är att en olycka sällan kommer ensam: Eugen Cassel uteblir — och du kommer säkert att föras till bordet af Christian Wærnhagen!

Beatrice (muntert). Har du inte också hört, att det är sällan något ondt som inte har något godt med sig. Cassel uteblir — och af den orsaken får jag uppvaktas af statsrådet Wærnhagen!

Eva. Du kan allting — till och med ta det tragiska humoristiskt.

Beatrice. Hvad förmår inte en lycklig människa! *(Går fram till Eva och lägger händerna på hennes skuldror. Betraktar henne med strålande ögon.)* Hvad det är härligt att lefva, Eva! Man upptäcker ju nya himlar och en ny jord!

Eva (beundrande). Hvad du är lik ditt namn Så som du står här nu.

Beatrice. Men hvarför?

Eva. Det står en strid i landet, som du vet. Och i den kämpar en riddare med de renaste vapen och den blankaste sköld som någon stridsman haft.

Beatrice. En afundsvärd man alltså. Du vill väl inte ytterligare föröka hans lycka!

Eva (fortsätter). När den dagen kommer att striden är slut — men den slutar ju aldrig! Jag menar när riddaren har många och stora bragder bakom sig — som han förresten redan har — och vapenstillestånd uppstår för ett ögonblick — då skall ödets gudinna räcka segerpalmen till honom.

Beatrice (skrattar lätt). Min lilla Eva! *(Blir allvarlig.)* Vore jag ödets gudinna, skulle jag tänka på någon som låg kvar på valplatsen . . . slagen och sårad.

Andra akten.

I Stockholm.
Statsrådet Wærnhagens arbetsrum.

Möbel i mahogny, bokhyllor rundt väggarna. Till höger fönster. I fonden två dörrar. Den ena — till vänster — står öppen och leder ut till tamburen; den andra — till höger — leder till sängkammaren. Framför den portiärer.

Suzanne (står vid det öfverfulla skrifbordet och ordnar högen af papper och protokoll. Bär bort en packe till ett sidobord). Det är precis som oljan i änkans kruka — minskas aldrig trots jag gör rent hus oupphörligt.

En jungfru (kommer in med några tidningar och bref som hon lägger på skrifbordet).

Suzanne (ser igenom dem. Tar ett bref i handen och synar det). Hvilken ihärdighet! Jag undrar om det inte är det tionde i ordningen. Pappa har då lyckligtvis inte fått se mer än fyra. *(Öppnar det.)* Hvad skrifver han.

Thomas (in från tamburen). Hvad är det du läser?

Suzanne. Ett anonymt bref till pappa.

Thomas. Har du öppnat det?

Suzanne. Javisst. Jag kände igen stilen. Och det är ju alldeles onödigt att pappa får tag i det.

Thomas. Är det från en herre?

Suzanne. Trodde du kanske, att det var ett kärleksbref från en dam. Så god smak är det inte många damer som ha, skall jag säga. Nej då, det är en person, som kallar sig fosterlandsvän. Och han spår att pappas tid är ute nu. Hans gärningar ha burit frukt. Alla rättänkande svenska män ha länge nog med sorg och vrede sett hans, af alla hänsyn till svensk häfd och ära obundna framfart i landet. Ännu finns det dock *män* — män understruket — som skola veta att skydda fosterlandet för våldsverkare och revolutionära lycksökare. *(Ser upp med ett roadt leende.)* Så sött! Det är som om jag hörde en viss person tala i första kammaren.

Thomas. Ett sådant få att vara dum! Förhållandena i landet äro väl så klara, att ett barn kan se att pappa inte faller på någon revolutionär politik! För att nu begagna det stora vackra ordet, som gunås

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd. erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blus lif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.

Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsgatan 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

aldrig kommer att passa i vårt land. Pappa kommer ju att falla på sin konservatism. Det mullrar redan ganska hörbart i det frisinnade lägret.

Suzanne. Ack, det hör ju till saken att man jämt skall skräna.

Thomas. Det där förstår inte du, Suzanne.

Suzanne (stucken). Hvad sa' du?

Thomas. Du är lik så många andra. Sådana som tycker det är lättast och bekvämast att slå sig till ro på halfva vägen.

Suzanne. Du medger ändå att vi ha kommit halfvägs.

Thomas. Ja. Men stanna vi där, så blir vinsten lika med noll. Vi kunde lika gärna ha suttit kvar där vi satt.

Suzanne. Min älskade bror — det där var väl ändå en fras. Isynnerhet om man tänker på att första halfdelen af vägen varit en uppförsbacke. För att inte tala om det ohyggligt besvärliga föret i portgången.

Thomas. Hvilka fantasier! Flygande fanor och klingande spel var det. Jublet var ju rent af löjligt, när pappa startade med riksvagnen.

Suzanne. Du är ytlig, Thomas. Kan du för resten inte förstå, att just det där jublet gjorde det ännu svårare för pappa.

Thomas. Svårare?

Suzanne. Ja, hans motståndare blef ju alldeles vilda. Det verkade som rödt kläde på en viss sorts djur.

Thomas. De skulle i hvilket fall som helst aldrig tolererat pappa.

Suzanne. Det tror inte heller jag. En mänsklig varelse hör ju inte hemma i den svenska byråkratsocieteten.

Thomas. Trots denna mänskliga varelse visade sig förstå anpassningens konst. *(Hastigt.)* Jag menar inte som om pappa på något sätt skulle ha blifvit byråkrat, men i alla fall... Hans person har kanske strukit af, men inte hans gärningar. Sveriges politiska luft är lika grådaskig nu som den har varit.

Suzanne. Du talar som om pappa suttit inne med själfhärskarmakt. Låt oss komma ihåg att han inte ens är regeringschef.

Thomas. Inte till namnet. Men annars är det nog han som håller i rodret. Det förstår ju hvarenda människa, som någon smula känner till pappa. Han hör inte till dem, som nöjer sig med att höra andra besluta. För resten — man talar ju aldrig om statsministern. Den Wærnhagenska politiken, säger man.

Suzanne. Vet du, Thomas, när jag sitter och hör dig tala ibland, så förundrar jag mig öfver, att jag tar det så lugnt. Det är visst så, att jag inbillar mig att du ändå håller af pappa, trots allt.

Thomas. Håller af... Det gjorde jag när jag var liten. Men han brydde sig just inte om att hålla af mig.

Suzanne. Jag vet, att duhåller dig med fixa idéer. Men äfven om det skulle vara sant, så älska vi ju inte människor af den orsaken att de älska oss. Det är väl för deras egen skull vi älska dem. Åtminstone när vi bli stora och förstå det.

Thomas. När jag blef stor — som du säger — då upptäckte jag att den personlighet, som jag skulle kunna älska — den fanns inte.

Suzanne. Fy, hvad du är hård. Men det kommer sig däraf att du är så ung och dum. För resten är det farmors skull.

Thomas. Men hon har väl åldern inne! Det måste du medge. Apropå farmor, så kommer hon hit på förmiddagen.

Suzanne. Jag väntade henne tidigt i morse. Hon vet ju aldrig hur fort hon skall få träffa dig.
(Det ringer i telefonen på skrifbordet.)

Suzanne. Hallå!... Det är hos Wærnhagens.. Nej, han är inte hemma... *(Känner igen rösten, börjar småle.)* Om han inte kommer hem? Jo det få vi hoppas — annars vore det sorgligt... *(Förställer rösten.)* Nej, det är fru Wærnhagen... Ja, våra röster är ganska lika... Går det inte an att träffa min dotter i stället — hon har mottagning hela förmiddagen — och hon känner till statens affärer lika bra som min man. *(Kan ej hålla tillbaka en skrattkaskad.)* Allvarsamt taladt, herr Carleson, ringde pappa på för en stund sedan och sa' att han skulle komma hem ett slag vid tolftiden. Då kan ni nog träffa honom... Brådtom? Det är ju brådskan, som är skuld till vår tids nervositet — som ni läser lagen öfver. Farväl emellertid och välkommen klockan tolf. Det är bara en kvart dit.

Thomas. Hvad du måtte vara intim med Stefan Carleson.

Suzanne. Man skall aldrig ta folk högtidligt. För resten lät han så tvär i dag — och då blir jag alltid så pigg på att skoja. Sist vi råkades blef vi allvarsamt osams.

Thomas. Hvar träffar du honom egentligen? Han umgås inte i familjen, och du...

Suzanne (afbryter). Vi träffas på gatan, broder Thomas. Och ibland inomhus. Och så ha vi haft ett rendez-vous på Skansen en gång.

Thomas (road). Du är klassisk, Suzanne! Men hur kan en sådan halfgud — för det är han väl i sina egna ögon — nöja sig med ditt sällskap?

Suzanne. Åh skäms...

Thomas. Nå, allvarsamt taladt då — i grund och botten kommer väl inte ni två öfverens.

Suzanne. Nej. Går jag till doms med mitt riktiga samvete — det som jag har inlåst i ett veritabelt säkerhetshvalf — då måste jag nog säga som Eva Arnold sa' i förgår i Uppsala: han är farligare än de reaktionära. Vi drabba också ihop så böljorna gå skyhöga. Han nedlåter sig verkligen till diskussioner med mig.

(Forts.)

Fröken Anna Rosén. Herr Tore Svennberg.

MÅTTE DET VARA ett lyckligt varsel att det nya årets första konstnärliga teaterprogram upptog Shakespeares "En vintersaga"! Ty om det beskäres publiken att få fortsätta året i denna graciösa poesis tecken, är det ännu hopp om att vi skola undkomma dekadensen.

Hvilken höghet i Hermiones lidande, medan Leontes' brutalitet och allt förnuft kullkastande svartsjuka rusar fram som en pestvind, tills ångern luttrar hans själ och återger honom mänskliga drag! Och mot dessa stora, nattfärgade lidelser tecknar sig det tjusande herdespelet med Florizels och Perditas kärleksidyll och landsvägsriddaren Autolycus' skälmstycken. Man hör allestädes rennässansens breda böljeslag.

Hermiones kyska ljusgestalt framställdes nu af en debutant på stockholmsscenen, fröken Anna Rosén, som i rent yttre måtto gaf en strålande bild af den olyckliga drottningen. Hennes plastik är lugn och präglad af smak, diktionen i allmänhet ren och mjuk. Däremot räcka hvarken röst eller temperament, då det gäller att uttrycka starka själsrörelser, hvadan scenen i domsalen icke erhöll tillräcklig tragisk höghet.

Hr Svennbergs Leontes var nu som förr imposant, och som den trofasta och oförfärade Paulina — också en af den store engelsmannens mästerliga kvinnotyper — fick man glädjen se fru Fahlman och höra hennes klangfulla deklamation.

Utförandet var för öfrigt bra så godt som på alla händer och den dekorativa ramen genomgående konstnärlig. —

Gamle, oförgätlige Jules Verne, alla pojkars dyrkade äfventyrsförfattare, du, som fyllde studiekammaren och det nakna klassrummet med hissnande och bländande syner från mån- och stjärnevärldar — hvad anblicken af ditt namn gör mig godt, där det lyser i svarta typer från teateraffischen! Visserligen är det långt, mycket långt mellan Shakespeare och dig, men *ett* ägen I gemensamt: fantasiflykten. Medan den odödlige britten tränger ned i människosjälens doldaste djup eller med sin Pegasus' dristiga vingslag når fram till fantasilandet östan om solen och västan om månen, tar du oss med genom materiens universum, visar oss skapelsens alla under.

Julus Verne på scentiljan blir gifvetvis ingenting annat än örnen i bur, men den stora, naiva publiken följer ej dess mindre med andlös förtjusning det öde, som hvarje afton drabbar "Kapten Grant och hans barn" på Östermalmsteatern. Den ser inga lärftskynken, endast böljande vågor på ett haf i storm, den tänker ej på att jordbäfningen i Antucopasset låter som då man rullar en barnvagn öfver ett kammargolf, och den finner det alldeles i sin ordning, att kapten Grant och hans son bo i ett tält utan sidoväggar och ändå kunna lefva i 40 graders köld.

FRU EMMA MEISSNER SOM "GLADA ÄNKAN" OCH HR CARL BARCKLIND SOM GREFVE DANILO I SINA KLÄDLOGER. A. JANSSON, FOTO.

№ 4711 CORDIALE
Modernaste Balparfym.
Tillräckligt med en högst två droppar på näsduken.

Lyckliga, godtagande barnafantasi! Tack vare dig kan regissören vanställa lifvet så mycket honom lyster.

Spelet kunde vara jämnare och hvad hr Holms kapten Grant beträffar naturligare. Predikartonen passar illa den oförfärade sjömannen. Hr Brunmans tankspridde lärde har däremot goda poänger i den folkliga lustspelsgenren, likaså hr Berglunds framställning af den till kammarjungfru förklädde matrosen. Uppsättningen är vacker.

Att revyerna fortfarande lefva med friska pulsar är ett af de gängse fenomenen vid denna årsens tid. Vi meddela därför här nedan ett par revybilder af Don Juans och Salomes parodiska framställare, hr och fru Textorius, i revyn "N:r 30 Gustafsson" på Södra Teatern. Deras nummer äro som bekant revyns glansställe. Göteborgs Folkteater har en lyckad nyårsrevy, benämnd "Storstaden eller göteborgssystemet i Grönköping", där hr Thorén som kommunalman på studieresa lär glädja publiken i rikets andra stad. Slutligen kan nämnas "Den glada änkans" triumftåg i landsorten, hvarom hr Barcklinds och fru Meissners gemytliga raststunder i deras respektive klädloger på sitt sätt bära vittne.

*

Den Brahmsafton, som utgjorde Aulinska kvartettens andra konsert för arbetsåret, stod som en lycklig exponent för den allvarliga, bronsfasta tondiktning Brahms skapat i de flesta af sina kammarmusikverk.

Hur fjärran från sinnesretelse i lägre mening äro ej dessa hans kompositioner, hvilka endast långsamt öppna portiken till sina kolonnader och trädgårdar, där mycket är labyrintiskt och det härskande ljusdunklet bidrager att kasta gåtfulla skuggor öfver vägen. Men ju längre man vandrar därinne, dess mera fångas man af stämningens makt och färgernas egenart.

Stråksextetten i G-dur, hvarmed publiken först hälsades, har fått den sällsynta förmånen af fyra lika vackra satser, medan stråkkvartetten i B-dur har sin hjärtpunkt i andandet, hvars breda, svällande tonströmmar äro som månglans öfver ett aftonstilla vatten. Den energiska pianotrion, Ess-dur, vann ökadt intresse genom hr Knut Bäcks klara tolkning af pianostämman. För öfrigt medverkade bassångaren hr Salomon Smith, som för ovanlighetens skull spelade altviolin, medan violoncellen sköttes af prof. Neruda. Herr Aulins insats var som alltid stödjande och besjälad och hans violin utvecklade i vissa ögonblick en bedårande välklang.

ARMIDA SENATRA.

Bedårande är jämväl ett lämpligt adjektiv, då det gäller att ge våra läsare den yttre bilden af signora Armida Senatra, den italienska violinisten, som nyligen tillbragt några dagar i vårt köldbitna Stockholm.

I sin sjögröna dräkt och med det svarta hårsvallet öfver ett blekt Rafaels-ansikte, hvari simma två mörka sammetsögon, förefaller hon som en förkroppsligad sonett af Petrarca, där hon står på estraden och låter sin violin sjunga om sol och älskog.

I en Concert-Sonate af Veracini, ett klart och melodifagert verk för öfrigt, visade hon sig förfoga öfver en vacker ton och ett bärande föredrag. Tekniken är dock ej ännu fullt färdig. En af Chopins mycket bekanta nocturner spelade hon med öfverdrifven sentimentalitet, och tvärt låg publiken för hennes fötter. Sedan förhöll den sig stilla på denna utan tvifvel mycket angenäma liggplats, därmed betygande sin sympati för den unga virtuosen, som konstnärligt ej fullt motsvarade sitt rykte, men i fråga om kroppslig fägring skänkte ögat en stund af ogrumlad njutning.

Det var förenadt med ej liten svårighet för fru Hanka Petzold att påföljande afton i samma lokal fånga åhörarnes intresse med sin mindre insmickrande konst som pianist.

Man fick till lifs Bachs Toccata, Chopin-nummer, en komposition af Liszt o. s. v. Hennes konstnärliga egenskaper föreföllo nog betydande, men på samma gång ojämna och präglade af en viss nonchalans. Där fanns storvulenhet, benägenhet att måla med bred pensel, men behärskning och genomarbetning saknades.

HANKA PETZOLD.

Mindre i formen, men likväl intresserande och angenäma äro fru Anna Lundbergs populära sångaftnar, som hon till förmån för pastor Hedbergs små fattiga parflar håller i K. F. U. M:s stora hörsal. Att dessa soaréer draga utsålda hus får ej enbart skrifvas på det goda ändamålets konto, ty fru L:s visföredrag har så mycket af godt lynne, frisk uppfattning och liffull karaktäristik, att hon med lätthet både fångar och behåller sitt auditorium.

Någon närmare betygsättning af hennes konst behöfves ej för den svenska publikens räkning. Svenskarne i Amerika blefvo som kändt alldeles förhäxade i henne, då hon var där och sjöng in den Frödingska värmlandshumorn i deras hjärtan, och om uppskattningen här ej tar sig lika heta uttryck, beror det närmast af, att ingen Atlant skiljer hennes hem från hennes åhörares.

ANNA LUNDBERG.

Hennes tredje sångafton äger rum fredagen den 24 dennes i samma lokal och för samma ändamål som de båda föregående. Programmet blir äfven då öfvervägande svenskt och roligt — med ett ord äkta Anna Lundbergskt. Det torde vara nog för att åstadkomma ännu ett fullt hus.

ARIEL.

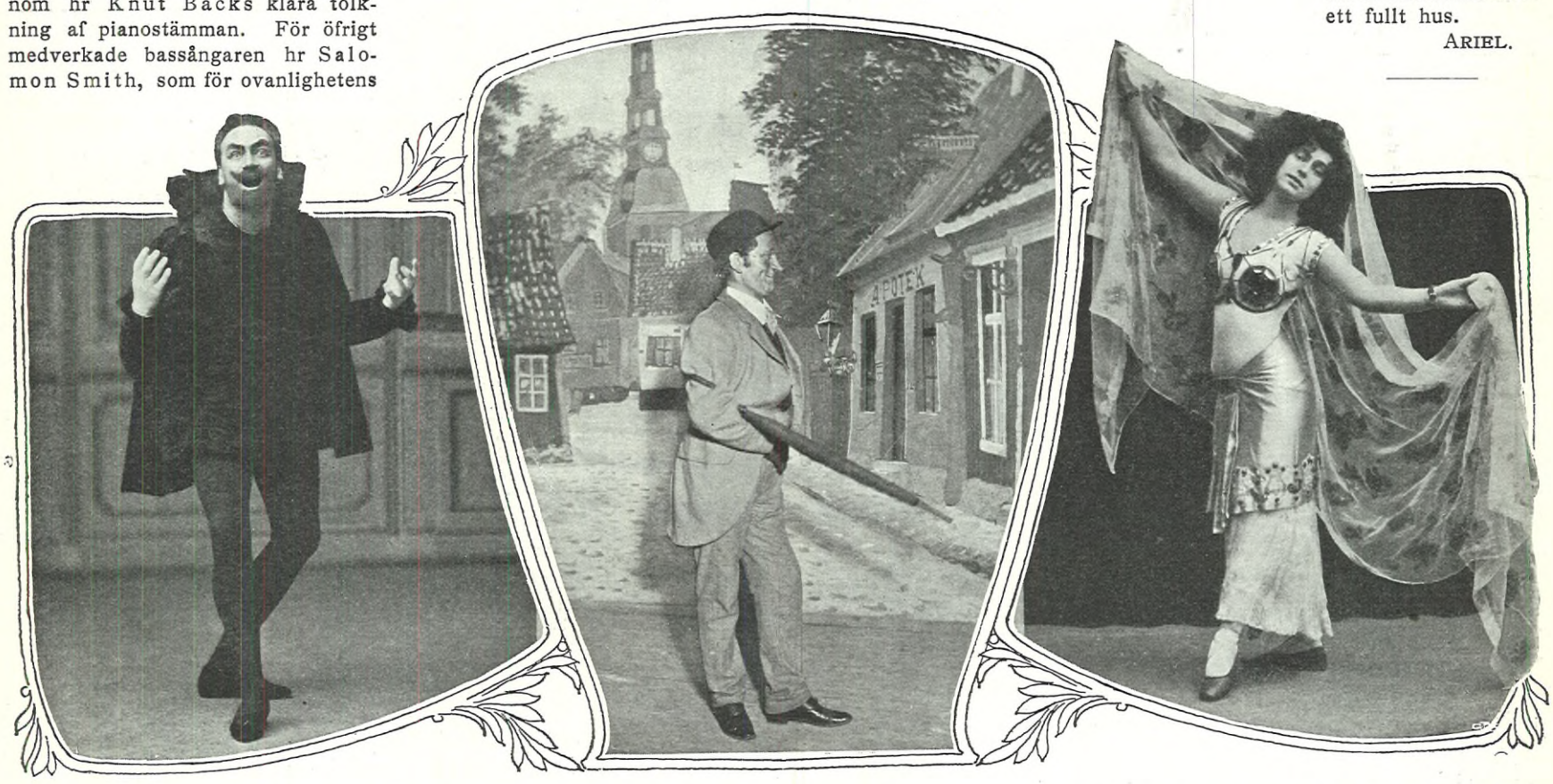

UR NYÅRSREVYERNA. 1. HR TEXTORIUS SOM DON JUAN OCH 3. FRU TEXTORIUS SOM SALOME PÅ SÖDRA TEATERN I STOCKHOLM. ATELJÉ JÆGER FOTO. 2. HR THORÉN SOM KOMMUNALMAN FRÅN GRÖNKÖPING PÅ FOLKTEATERN I GÖTEBORG. A. JANSSON FOTO.

Hos Eder
Handlande kan Ni när
som hälst fylla
Edert årsbehof af
LINGONSYLT
från A.-B. LINGON,
GÖTEBORG.

Förpackas i kärl à
25. 50. 75 och 100 kg.
Kärl gratis.

Kontrollant:
Prof. G. LAGERHEIM.
Guldmedaljer:
Norrköping 1906.
Lund 1907.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Innehåll af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 26 JAN.—1 FEBR. 1908.

SÖNDAG: Frukost: Smörgåsbord; filé à la Oscar; mjölk; kaffe eller te med hafrekäx. Middag: Julienne-royale; gös à la Homburg; stekt hare med brynt potatis och salader; apelsinpudding med makroner.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; delikatesssill med potatis; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med pressad potatis; äppelmos med grädde och kakor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med äggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Palsternackspuré; kokt kolja med hollandaise med grädde och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Späckad gödkalflefver med potatis; sviskonsoppa med grädde och skorpor.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kalflefver med gräddsås (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med frikadeller; våfflor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; glödstekt sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Brynt oxbringa med brynta morötter; krusbärskompott med grädde.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ragu på kött med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med äggstanning; mondaminkräm med mjölk.

RECEPT:

Julienne-royale (f. 6 pers.). 2 lit. stark buljong, 2 små morötter, 1 palsternacka, 1 purjolök, 1 selleri, 2 msk. smör (40 gr.), 1 tsk. socker, salt, kajennpeppar.

Äggstanning: 5 äggulor, 2 äggvitor, 1/2 dcl. gräddmjölk, 1 knifsudd salt, 1 tsk. fint hackad persilja, 1 tsk. smör till formen.

Beredning: Rotsakerna ansas på vanligt sätt och skäras i mycket fina strimlor. Smöret smältes i en kastrull; häri nedläggas rotsakerna tillika med sockret och brynas öfver jämn eld under ständig omskakning. Den kokande buljongen tillsättes och rotsakerna få koka tills de äro fullständigt mjuka, då soppan skummas väl och afsmakas.

Till äggstanningen vispas äggulor och hvitor väl tillsammans med mjölken, och blandningen hälles i smord form med lock. Formen nedsättes i en kastrull med så mycket kokande vatten, att det står jämnt med äggmassan. Vattnet får därefter ej koka, utan endast hållas hett, ty annars blir äggstanningen vasslig. När den har stannat, skäres den i tärningar och serveras i soppan.

Gös à la Homburg (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. gös, 1 1/2 msk. salt, 1 tsk. ättika, 2 msk. skiradt smör (40 gr.), 1 äggula, 2 msk. rifven parmesanost, 2 msk. stötta skorpor.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 1 kula kräftsmör à 25 öre, 2 dcl. tjock grädde.

Beredning: Fisken urtages, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Skinnet afdrages och gösen fläkes längs efter, hvarefter ryggbenet jämte alla småben borttagas. Den ingnides med saltet och ättikan och får ligga 1 tim., torkas ånyo väl och bestrykes med det smälta smöret och äggulan sammanblandadt, samt beströs på båda sidor med osten och de stötta skorporna. En långpanna bestrykes med kallt smör, fisken ilägges och begjutes med det skirade kräftsmöret och grädden samt stekes hastigt i varm ugn omkr. 1/2 tim. Under stekningen öfveröses den ofta med sin sås.

Den upplägges på varmt serveringsfat och såsen hälles öfver.

Serveras med champignonsås.

Makaroner (f. 6 pers.). 1 hg. sötmandel, 1 kkp. strösocker, 2 äggvhitor.

Beredning: Mandeln skållas, torkas väl, drifves genom mandelkvarn och blandas med sockret. Ägghvitorna vispas till hårdt skum och vispningen fortsättes 1/4 tim., hvarefter ägghviteskummet försiktigt blandas med det öfriga. Af massan lägges med en tesked, små runda klickar på en väl rengjord, smord och mjölad plåt. Kakorna gräddas i svag ugnsvärme och äro färdiga, när de släppa plåten.

Fläskkotletter (f. 6 pers.). 9 stora fläskkotletter, 1 citron, 2 msk. smält smör (40 gr.), 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 kkp. fint stötta skorpor, 3 msk. hackad persilja.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 5 dcl. buljong.

Beredning: Kotletterna tvättas med en duk, doppad i hett vatten, huggas, bultas lätt på båda sidor samt putsas väl. De begjutas med citronsaften och få ligga på hvarandra 1/4 tim. De penslas därefter med det smälta smöret, beströs med kryddorna och vändas i en blandning af de stötta skorporna samt persiljan. De brynas därefter i smöret i en tackjärnspanna, nedläggas i en järnkastrull, pannan urvispas med buljongen eller det kokande vattnet och såsen hälles öfver kotletterna. De få sedan färdigsteka med tätt slutet lock under 1/4 tim.

De uppläggas på varmt serveringsfat, garneras med persilja och såsen hälles öfver.

Äggröra (t. 6 pers.). 6 ägg, 4 kkp. gräddmjölk, salt, socker.

Till kastrullen: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Äggen vispas väl med mjölken och kryddorna tillsättas. En kastrull eller spillkum smörjes med smör, äggblandningen hälles däri, ställes i vattenbad och vattnet får koka sakta tills äggröran stadgat sig. Den upphälles på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till stekt kött, bräckt korf eller skinka.

Strömmingslåda (f. 6 pers.). 24 strömmingar, 1/2 msk. salt, 12 ansjovisar, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Till formen: 1 msk. smör, 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Strömmingarna rensas, urbenas, sköljas väl och den mörka hinnan skrapas bort. De beströs därefter in- och utvändigt med saltet och få ligga en stund. Ansjovisarna rensas, urbenas och fläkas midt itu. En eldfast omelettlåda smörjes med det kalla kalla smöret och beströs med de stötta skorporna. I hvarje strömming lägges en ansjovishalfva och strömmingarna nedläggas i lådan tätt intill hvarandra med ryggarna uppåt. Smöret lägges i flockar ofvanpå och sist öfverströs de stötta skorporna. Lådan insättes i god ugnsvärme och strömmingarna få steka, tills de äro vackert bruna.

Våfflor (f. 6 pers.). 6 1/2 dcl. sur eller söt tjock grädde, 2 ägg, 2 msk. socker, 1 1/2 dcl. skiradt smör (160 gr.), hvetemjöl.

Till våffeljärnet: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Grädden vispas till hårdt skum och sockret tillsättes. Äggen vispas väl och blandas med det skirade smöret, hvarefter grädden tillsättes jämte så mycket hvetemjöl, att det blir lagom tjockt, hvilket får prófvas genom att grädda en våffla. Järnet smörjes endast till de första våfflorna. De klippas och uppläggas på rundt fat samt serveras med sylt eller kompott.

Laxpudding (f. 6 pers.). 3 hg. salt lax, 1 lit. potatis, 4 ägg 1 tsk. hvetemjöl, 3 kkp. oskummad mjölk, 1 msk. fint hackad persilja.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Laxen sköljes och vattenlägges omkr. 12 tim. Den skäres i skifvor och inklappas väl i hvitt papper. Potatisen kokas, skalas, skäres i skifvor och lägges hvarftals med laxen i en smord och brödbeströdd form. Äggen vispas med mjölet och mjölken och äggstanningen hälles öfver puddingen. Den beströs med den fint hackade persiljan och gräddas i ugn omkr. 1/2 tim.

Puddingen serveras med skiradt smör.

Mondaminkräm (f. 6 pers.). 1 lit. gräddmjölk, 1 msk. vaniljsocker eller skalet af 1/2 citron, 2 msk. strösocker, 60 gr. mondamin. 3 äggulor.

Beredning: I en kaffekopp af mjölken utröres mondaminmjölet. Den öfriga mjölken kokas upp med vaniljsockret och strösockret, hvarefter afredningen iröres och krämen får koka, under rörning i 5 min. De uppvispade äggulorna tillsättas och krämen får sedan endast sjuda. Den upphälles i geléskål och serveras kall med mjölk eller saftsås.

ETT KAFFES AROM är beroende på konstruktionen af de maskiner på hvilka det är rostadt! Innehållsämnena i rostadt kaffe kunna vara högst olika äfven om samma råvara användes, allt eftersom rostningen är verkställd på mer eller mindre fullkomliga apparater. Ju bättre maskiner man använder vid rostningen desto mera fullkomligt utvecklas aromen, under det alla ohälsosamma biämnen aflägsnas och kaffet sålunda får en renare smak, en högre arom och blifver icke skadligt för hälsan. Solo-Kaffets rena smak och höga arom har således sin orsak, icke allenast uti en råvara, omsorgsfullt utvald bland de finaste javakvalitéer, utan dessutom i den särskilda metod enligt hvilka dessa förädlas o. de enastående utmärkta maskiner på hvilka rostningen verkställes. Solo-Kaffe fr. A.-B. Malmö Kaffekompani, H. M. Konungens Hofleverantör, har därföre den renaste smak den högsta arom och är det mest hälsosamma Javakaffe som finnes i marknaden.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Driftig, bildad dam

med goda ref. och väl introducerad i den bildade klassen i Stockholm, sökes såsom ombud för svenskt Lifförsäkringsbolag. Svar till »God energi 08», Iduns exp.

BEHAGLIG framtidsplats, att sköta bättre ungkarlshem, kan af bildad hushållsfröken, med sätt och yttre, sökas under märke: »24—34», adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. Ref. och foto. erfordras.

Vid Sofielunds Sinnesslöanstalt

Strömsholm, blifva 1:a aug. i år, platser lediga för tvänne lärarinnor med undervisningsskyldighet för anstaltens bildbara patienter. Ansökningar åtföljda af kunskaps- och läkarbetyg, torde före 15 febr. insändas till ordf. för anstaltens styrelse under adress Mölntorp & Kolbäck.

Plats

som vårdarinna af våra tre barn, i ålder från 5 till 11 år, erhåller flicka af god familj med intresse för och förmåga till att handleda barnen, äfven vid läxläsning. Den sökande bör hälst äfven vara kunnig i enklare sömnad. Uppgift om referenser, löneanspråk m. m. torde sändas i bref märkt »X. O. 311», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATSEN som församlingsdiakonissa i Mariefred för tiden 15 febr. 1908 till 15 febr. 1909 anslås ledig. Lön 800 kr. i ett för allt. Ansökningar torde före 1 febr. (08) insändas till Hälsovårdsnämnden, Mariefred.

VÄFNADS- och slöjdlärarinnebefattningen vid Önnestads kvinnliga Folkhögskola (Kristianstads län) är till ansökan ledig. Tjänstgöringstid 1 maj—1 aug. Kompetens att leda sång och gymnastik ger företräde. Ansökningar jämte foto. insändes före 1 febr. till direktör Yngve Melander, adress Önnestad.

2 lediga platser.

Föreståndarinna i huslig ekonomi med tillträde genast. Fordringar: bildad, kristligt sinnad, gladlynt, varmt intresserad för ungdomens fostran, förmåga att representera samt att väl förestå ett större skolhem.

Lärarinna i huslig ekonomi med kristlig karaktär och goda betyg samt tillträde 15 maj.

För båda platserna goda löneförmåner. Ansökningar jämte betyg och rek. sändes under adr. »Ungdomsvän», Iduns exp., Stockholm.

ENKEL stadgad flicka får plats i bildad familj i närheten af Uppsala. Den sökande bör vara barnkär och ordningssam samt äga förmåga att styra och ställa på egen hand. Reflekterande tillskrif »Familjemedlem», Uppsala p. r.

TILL hjälp i prästhem på landet önskas arbetsam, snäll flicka, som trifs i hemmet, kunnig i sömnad och vana vid matlagning. Lön 10 kr. i månaden. Svar till »Familjevän», Iduns exp.

Barnmorsketjänsten i Skellefteå stad

kungöres härmed ledig. Lön 500 kr. om året. Anmälningar till tjänsten skola jämte tjänstebetyg och öfriga handlingar, sökandena vilja åberopa insändas och ställas till Magistraten härstädes före den 31 uti denna månad.

Skellefteå den 8 jan. 1907.

Magistraten.

I liten familj

(herr, fru och en liten dotter), erhåller en snäll, arbetsvillig och i matlagning duglig jungfru plats den 15:e febr. Eller om bättre flicka med ofvan anförda egenskaper vill åtaga sig platsen är äfven hon välkommen. Barnets vård handhafves af frun. Svar till »Grosshandelsfamilj», Dagens Nyheters kontor, Gustaf Ad. torg, eller personligt besök Riddaregatan 51, 2 tr. t. v. 5—6 e. m.

BÄTTRE flicka med lust för kappaffär, helst van vid sömnad kan få lära sy kappor och som elev deltaga i affären, om egenhändigt svar jämte foto. och upplysningar sändes till »Elev i kappaffär», Iduns exp.

Hushållerska,

som med sparsamhet och omtanke kan sköta ett mindre landthushåll får genast eller till våren förmånlig plats. Den sökande skall vara frisk och stark och ej under 30 år. Jungfru finnes. Lön 15—20 kr. beroende på dugglighet. Närmare meddelar fru Anna Lundin, Glasberga, Södertelje.

ANSPRÅKSLÖS bättre flicka med vänligt sätt som med liten hjälp vill utföra sysslorna i ett hem erhåller god plats. Den sökande bör vara verkligt ordentlig och kunnig i enkel matlagning. Svar med löneanspråk till »Barnkär familjemedlem», Iduns exp.

EN verkligt troende flicka, med gladt, tilldragande sätt, hälst musikalisk, som har intresse för mission bland S. sk. barn, fattiga och sjuka kan få god treflig plats som hjälp och sällskap hos medelålders ensamt fruntimmer. Svar med foto. och rek. till »Gladlynt och varmhjärtad», Iduns exp. Sthlm.

I tjänstemannafamilj nära Stockholm önskas nu genast anspråkslös lärarinna för 2 barn. Den sökande bör vara kompetent undervisa i kurser motsvarande samskolans 3 och 5 klasser. Lönepret., betyg och foto. sändas under adr. »Enkel», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD, verkligt barnkär och gladlynt flicka, kunnig i sömnad erhåller plats mot fritt vivre hos tjänstemannafamilj i naturskön trakt på landet som hjälp och sällskap åt fru med femårig dotter. Svar till »Familjemedlem», Alingsås.

KONTORSBITRÄDE. Flicka, gärna musikal. att hushålla för herre. Kassörska. 19 B Malmskillnadsg., Sthlm. J. Larsson C:o.

Lärarinna.

I följe sjukdomsfall är plats ledig att genast tillträdas i familj å större landtställe för en skicklig lärarinna för att undervisa tre gossar, som till hösten skola söka inträde i elementarskolans första klass. Svar med betyg och uppgift å lönepret. torde insändas till disponent B. Wijkander, Bofors.

SKICKLIG sömmerska med goda rek. kan strax få stadigvarande väl aflönad plats. Svar till »Skicklig 1908», Sv. Telegramb. Annonsafd., Helsingborg.

KUNNIG hushållsfröken erhåller god plats i ung, barnlös familj i Dalarne. Jungfru finnes. Norra Inack:Byrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm.

LÄRARINNA med goda betyg, hälst från seminarium, önskas nu genast till en mindre privat skola å herregård i mellersta Sverige. Svar till »God karaktär», Iduns exp.

MOT fritt vivre kan fint bildad, ung, gladlynt flicka få komma till herrgård i Småland att vara frun till sällskap och nytta. Bör vara kunnig i handarbete. Svar med foto till »Ung familj», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

UNG massös önskar plats i familj eller hos ensam dam. Hjälper äfven till med förefallande göromål. Ref. finnes. Svar till »A.», Iduns exp., Sthlm.

UNG flicka af god familj önskar komma i fin treflig familj (hälst Norrland) för att mot fritt vivre tala och undervisa i tyska samt för öfrigt vara frun behjälplig med förekommande göromål. Biljett märkt »Febr.», Iduns exp.

PLATS önskas i godt hem såsom husmoders hjälp och sällskap af bildad flicka som förut haft sådan plats. Betyg äfven från hushållsskola finnes. Svar med uppgift om löneförmåner etc. till »Maja 1882», Iduns exp.

UNG flicka, huslig, önskar plats i familj för att gå frun tillhanda. Svar till »Norrländska», Iduns exp.

NITTIOSEX (96) % af befolkningen såväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsaken till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall:
FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

Använd därför redan från barndomen

UNG bildad flicka med vana och fallenhet för barnavård söker plats som barnfröken i godt hem, hälst på landet, där familjemedlems ställning bjudes. Svar till »Pålitlig 27», Iduns exp.

ENGLISH LADY, age 33, seeks situation as Companion or to train young girls, not under 5 years. Five year's experience in Sweden. First class ref. from good fam. Musical. Address »B.», Kungelf.

VÄRDINNA. Yngre, huslig dam, musik., ordningssälsk. o. gladlynt, sök. pl. i aktadt hem. Svar till »Arbete 24», under adr. S. Gumælii Annonsb., Stockholm.

BILDAD flicka, som med utmärkta betyg genomgått H. Cronius Hushållsskola, önskar plats som hjälp och sällskap i familj (hälst i Stockholm). Svar till »Januari 24», Skara.

19-ÅRS FLICKA som genomgått 8-kl. läroverk, och en tid deltagit i hushållet på en landtgård, önskar mot fritt vivre hjälpa till i hushållet. Svar till »Linnéa», Iduns exp.

UNG bättre flicka önskar komma i treflig familj med umgänge för att lära hushållet. Plats där ungdom finnes föredrages. Svar med prisuppgift och vidare upplysningar till »E. A.», Landskrona p. r.

BÄTTRE flicka, som genomgått hushållsskola önskar plats i familj, är äfven kunnig i handarbete, väfning, enklare klädsömnad m. m. Svar till »1908 E. B.», Bollnäs p. r.

BILDAD flicka önskar plats som husmodershjälp och sällskap, gärna där skrifgöromål förekomma, t. ex. å bruk, hos häradshöfding e. d. Är också villig hafva hand om eller undervisa barn. Svar till »Elin», Svenska Telegrambyråns Annonsbyrå, Göteborg.

MEDELÅLDERS fruntimmer, som i flera år innehaft lärarinnebefattningen vid större hushållsskola, söker plats till den 1:sta juli att förestå mindre familjs eller änkemans hem. Svar till »Karin», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATS på kontor önskas af ung flicka, som genomgått åttaklassigt läroverk och bröderna Påhlmans handelsinstitut. Svar märkt »I. K. 407» motses tacksamt under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

FLICKA, med goda betyg från hushållsskola önskar plats i dylik eller familj på landet, hälst i södra Sverige. Svar tacksamt till »J.», Långedrag.

UNG flicka, f. n. anställd å advokatkontor, önskar plats å kronofogde- eller länsmanskontor på landet. Svar motses tacksamt till »Maud 20», Iduns exp.

VÄRDINNA. Plats som värdinna för ung änkeman eller ungherre, sökes af bildad, huslig, ordentlig, sparsam flicka, kunnig i allt som fordras för ett hems skötande. Betyg och ref. från föregående plats. Svar till »27 år», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

UNG flicka önskar komma i familj för att deltaga i hushållet. Svar till »Vivre», Nybro p. r.

SJUKGYMNAST och sjuksköterska önskar anställning genast i familj, å sjukhem eller att medföljа utomlands. Talar engelska och något franska. Svar till »Cloyd», emotses tacksamt under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

FLICKA, som genomgått 8-klassig flickskola önskar nu genast plats i familj för att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen och musik. Svar till »19 år», Tärnsjö p. r.

EN undervisningsvan flicka som genomgått 8-kl. läroverk önskar plats i familj för att undervisa barn i vanliga skolämnen samt språk. Svar till »19 år», Iduns exp.

EN ung, föräldralös flicka, frisk och stark, söker plats att vara husmoder behjälplig i alla inomhus förefallande göromål. Är i behof af lön, samt önskar att få räknas såsom familjemedlem. Svar emotses tacksamt under adr. »18 år», Linköping p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, 28 år, söker plats till april, hälst hos äldre herre. Tycker om barn. Goda rek. Svar till »Esther», Engelholms Tidnings kontor.

EN flicka af god familj, som genomgått en kurs i sjukvård, önskar plats hos läkare eller i privat, till 1 febr. Svar till »K.», Viktoriagatans postkontor, Göteborg.

BILDAD, huslig flicka, kunnig i matl., bakning, sömnad, handarb. söker plats. Ordentlig, flitig. Svar »Gladlynt». Iduns exp. f. v. b.